

คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

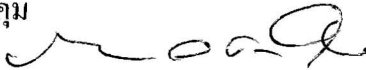
ปริญญานิพนธ์
ของ
สุนทร สุธองหล่อ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2542

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

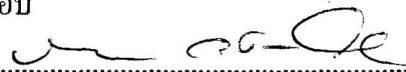
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

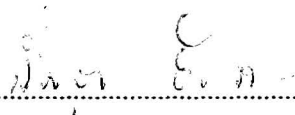

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)

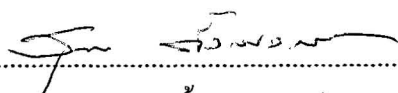

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.สมสุข ชีระพิจิตร)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.สุพร ตั้งสมวรพจน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 14 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2542

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความเมตตา และความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจากผู้มีพระคุณหลายท่าน อาทิ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะมาตั้งแต่ต้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร และ ดร.สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ กรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ เจียรกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิภา จัตตชัย รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระพัฒนานนท์ และ ดร.มนัส บุญประกอบ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแบบสอบถามที่ใช้ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มาลี บุษะมา ดร.พูนทรัพย์ นาคณา อาจารย์วิจิต ดาราบท อาจารย์สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้กรุณาช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกท่าน ที่ได้ให้การสนับสนุนเป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือจนงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ วิชาเอกการอุดมศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ผู้วิจัย

สุนทร สุทองหล่อ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
	สมมุติฐานการวิจัย	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	10
	ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	14
	องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	15
	ขั้นตอนในการประเมินผล	19
	ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	20
	การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	24
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
3	วิธีดำเนินการวิจัย	38
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	38
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	40
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
ความมุ่งหมายของการวิจัย	66
วิธีดำเนินการวิจัย	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	67
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	74
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	76
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	82
ประวัติย่อผู้วิจัย	105

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโปรแกรมวิชา	38
2 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา และผลการเรียนเดิม.....	46
3 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรวิธีการเลี้ยงดู	47
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	47
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน เป็นรายข้อ.....	48
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดี เป็นรายข้อ	50
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านมีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน เป็นรายข้อ	51
8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง เป็นรายข้อ	52

9	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านความรักที่จะเรียน เป็นรายข้อ	53
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นรายข้อ.....	54
11	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านการมองอนาคตในแง่ดี เป็นรายข้อ.....	55
12	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านการมีทักษะในการเรียน และการแก้ปัญหา เป็นรายข้อ	56
13	การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	57
14	การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามวิธีการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย.....	58
15	การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามวิธีการเลี้ยงดูแบบเผด็จการ	59

16	การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามวิธีการเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง มากเกินไป	60
17	การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามวิธีการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	61
18	การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา-มารดา	62
19	การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามผลการเรียนเดิม	63
20	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะการนำตนเอง ด้านเปิดใจ รับโอกาสที่จะเรียน จำแนกตาม ผลการเรียนเดิม	64
21	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะการนำตนเอง ด้านความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ จำแนกตาม ผลการเรียนเดิม	65

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แบบจำลอง The Personal Responsibility Model	14
---	--	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วัยรุ่นเป็นวัยที่สำคัญที่สุดช่วงหนึ่งของชีวิต เพราะเป็นวัยเชื่อมต่อระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ เป็นระยะชีวิตที่ประสบการณ์เปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้านพร้อมกันทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม นอกจากนี้ ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งอยู่ในช่วงอายุประมาณ 17 - 20 ปี เรียกได้ว่าเป็นโอกาสสุดท้ายหรือเกือบสุดท้ายของชีวิตสำหรับการแก้ไขปรับปรุงแบบพฤติกรรมกรรมการปรับตัว อันเป็นรากฐานที่ดีและมั่นคงของบุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่ (นิภา นิธยานน. 2530 : 21-25) บิดามารดานอกจากจะเป็นผู้ถ่ายทอดคุณลักษณะต่าง ๆ ให้แก่เด็กโดยผ่านกระบวนการทางพันธุกรรมแล้ว ยังมีส่วนในการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม กำหนดแบบแผนการดำเนินชีวิต ตลอดจนพัฒนาส่งเสริมหล่อหลอมบุคลิกภาพ จิตใจ อารมณ์ ความคิด ค่านิยมและมาตรฐานในการดำเนินชีวิตให้แก่บุตร และการเลี้ยงดูก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีคุณลักษณะ บุคลิกภาพและอุปนิสัยต่าง ๆ แตกต่างกันไป (วราภรณ์ รักวิจัย. 2529 : 7) นอกเหนือจากพัฒนาการตามหลักวิชาจิตวิทยาแล้ว สภาพทางสังคมการเรียนรู้ของวัยรุ่นในช่วงอายุ 17 ปี - 20 ปี กำลังเป็นช่วงต่อระหว่างการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับการเรียนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีรูปแบบวิธีการเรียนที่แตกต่างจากกันอย่างสิ้นเชิง การเรียนในระดับมัศึกษานั้น นักเรียนจะได้รับความช่วยเหลือทางการเรียนจากครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ นักเรียนจึงมีลักษณะเป็นผู้รับแต่เพียงอย่างเดียว แต่เมื่อเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษารูปแบบและวิธีการเรียนจะเปลี่ยนไปจากเดิมโดยครูผู้สอนจะทำหน้าที่ในการแนะแนว แนะนำให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางมากขึ้นน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับคุณลักษณะใฝ่เรียนและคุณลักษณะในการนำตนเองของนักศึกษาเป็นประการสำคัญ ในสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันในทุกๆ ด้าน ทักษะความรู้ความสามารถจึงเป็นเครื่องมือวัดประสิทธิภาพในการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ระบบการศึกษา รวมถึงการคัดเลือกเข้าสู่อาชีพนักศึกษาที่มีความใฝ่เรียน กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ รับผิดชอบตนเองในด้านการเรียนเป็นคุณลักษณะที่ตรงกับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ดังที่กลุกลีเอลมิโน

(Guglielmino. 1977 : 1-7) แห่งมหาวิทยาลัยจอร์เจีย ได้ทำการศึกษาไว้ โดยแบ่งองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ออกเป็น 8 ด้าน คือ

1. การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน (Openness to Learning Opportunities)
2. เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ (Self Concept as an Effective Learner)
3. มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน (Initiative and Independent

In-Learning)

4. ความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง (Informed Acceptance of - Responsibility For one's own Learning)
5. มีความรักที่จะเรียน (Love of Learning)
6. มีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)
7. มองอนาคตในแง่ดี (Positive Orientation of the Future)
8. มีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา (Ability to Use Basic Study Skills and Problem-Solving Skills)

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นวิธีการจัดการศึกษาที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจ ตามเป้าหมายของตนเองมากกว่าที่จะให้ผู้อื่นกำหนดเป้าหมายให้ (Gibbon. 1980 : 41-46) เป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นตอนปลายที่จะศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจ ไม่ว่าเพื่อการเรียนรู้หรือเพื่ออาชีพ (ปราณี รามสูตร. 2528 : 34-35) ในปัจจุบันมีอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาในสถาบันราชภัฏสวนดุสิตหลายท่าน มีความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณลักษณะในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ทั้ง 8 ด้าน ดังกล่าวในตัวของนักศึกษาส่วนใหญ่ว่ามีคุณลักษณะในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามองค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน ลดลงกว่าที่เคยเป็นในอดีต ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานศูนย์การศึกษานอกสถาบัน เกี่ยวกับองค์ประกอบทั้ง 8 ด้านของนักศึกษาตามที่ได้ประเมินจากการสอนนักศึกษาที่ผ่านมา ได้ให้ความเห็นว่าส่วนใหญ่ นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนน้อยลง สังเกตได้จากการมอบหมายงาน หากกำหนดหัวข้อให้ทำการค้นคว้า ก็มักจะเข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูล ไม่พยายามที่จะค้นคว้าหาข้อมูล ทำให้คุณภาพงานที่มอบหมายไม่ดีเท่าที่ควร โดยที่นักศึกษาอาจทำเฉพาะในส่วนที่ทำได้เพียงเพื่อให้มีงานส่งเท่านั้น และ

นักศึกษา มีการส่งงานล่าช้ากว่ากำหนดเพิ่มมากขึ้น (ผดุง พรหมมูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนทร สุทองหล่อ เป็นผู้สัมภาษณ์, สถาบันราชภัฏสวนดุสิต 17 ธันวาคม 2541) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิตที่ว่า นักศึกษาในปัจจุบันนี้ส่วนใหญ่มักมีเป้าหมายทางการเรียนและเรียนรู้ตามที่อาจารย์ผู้สอนจัดให้โดยไม่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติม การวัดผลการเรียนจึงแสดงเพียงความสามารถเฉพาะเนื้อหาวิชาที่อาจารย์สอนเท่านั้น (รัตนา ประเสริฐสม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนทร สุทองหล่อ เป็นผู้สัมภาษณ์, สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต 17 ธันวาคม 2541) สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จึงได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและรู้จักวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น อันจะส่งผลให้บัณฑิตของสถาบันมีคุณภาพตามเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่มุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต เกี่ยวกับคุณสมบัติในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาให้นักศึกษาของสถาบันมีคุณลักษณะในการนำตนเองเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันมีนโยบายในการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในระบบของการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น จนสามารถจัดการเรียนการสอนได้โดยที่นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้จากศูนย์การศึกษาต่างๆ นอกสถาบัน หรือเรียนรู้ได้โดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นวิธีการตามนโยบายดังกล่าว นักศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากพอ จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพทางการเรียนได้ (ญัฐสารมณ จุฑาทภัทร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนทร สุทองหล่อ เป็นผู้สัมภาษณ์, สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต 19 ตุลาคม 2541)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตามแนวคิดของ กลูกลิเอลมิโน (Guglielmino) เพื่อนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในสังคมยุคปัจจุบัน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาคุณลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตามแนวคิดของกลุกลีเอลมีโน (Guglielmino) โดยรวมและเป็นรายด้าน 8 ด้าน ได้แก่ การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง มีความรักที่จะเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มองอนาคตในแง่ดี และมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน 8 ด้าน ได้แก่ การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง มีความรักที่จะเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มองอนาคตในแง่ดี และมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา จำแนกตาม เพศ การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การเลี้ยงดูแบบเผด็จการ การเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา และผลการเรียนเดิม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลเพื่อบ่งชี้ถึงคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต เพื่อเป็นข้อมูลให้สถาบันนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อรองรับความต้องการเข้าศึกษาต่อในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

2. เพื่อเป็นข้อมูลให้อาจารย์ผู้สอน พัฒนาวิธีการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงขึ้น

3. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแก่สถาบันราชภัฏอื่นๆ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรของการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2541 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต รวม 24 โปรแกรมวิชา จำนวน 2,721 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

2.1.1 เพศ ได้แก่

2.1.1.1 ชาย

2.1.1.2 หญิง

2.1.2 วิธีการเลี้ยงดู ได้แก่

2.1.2.1 การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ในระดับมากและ
ในระดับน้อย

2.1.2.2 การเลี้ยงดูแบบเผด็จการ ในระดับมากและ
ในระดับน้อย

2.1.2.3 การเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป
ในระดับมากและระดับน้อย

2.1.2.4 การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ในระดับมากและ
ในระดับน้อย

2.1.3 ระดับการศึกษาของบิดา - มารดา

2.1.3.1 ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

2.1.3.2 ต่ำกว่าปริญญาตรี

2.1.4 ผลการเรียนเดิม

2.1.4.1 ผลการเรียนเดิมสูง คือคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่
2.75 ขึ้นไป

2.1.4.2 ผลการเรียนรู้ปานกลาง คือคะแนนเฉลี่ยสะสม
ระหว่าง 2.00 - 2.74

2.1.4.3 ผลการเรียนรู้ต่ำ คือคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า
2.00 ลงมา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตาม
องค์ประกอบ 8 ด้าน ของ กลุกลีเอลมีโน (Guglielmino) ดังนี้

- 2.2.1 การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน
- 2.2.2 เชื่อกันว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้
- 2.2.3 มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน
- 2.2.4 มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง
- 2.2.5 มีความรักที่จะเรียน
- 2.2.6 มีความคิดสร้างสรรค์
- 2.2.7 มองอนาคตในแง่ดี
- 2.2.8 มีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self - Directed Learning) หมายถึง กระบวนการศึกษาด้วยตนเองของบุคคล เริ่มจากความตั้งใจในการศึกษา มีจุดมุ่งหมาย มีการวางแผน มีทักษะในการเรียนรู้ ตลอดจนมีการวัดและประเมินผลตนเอง ในการศึกษาครั้งนี้ จำแนกออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1.1 การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน (Openness to Learning Opportunities) หมายถึงความสนใจในการเรียนรู้ ความพึงพอใจกับความคิดริเริ่มของบุคคล ความรักในการเรียนรู้และความหวังจะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความรู้สึกว่าแหล่งความรู้มีความดึงดูดใจ มีความอดทนต่อการค้นหาคำตอบ ยอมรับคำวิจารณ์และนำมาใช้ประโยชน์ได้ การนำความสามารถด้านสติปัญญามาใช้ได้ การมีความรู้สึกในด้านการรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ของตนเอง

1.2 เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ (Self Concept as an Effective Learner) หมายถึง ความมั่นใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถจัดเวลาในการเรียนรู้ การมีระเบียบวินัยต่อตนเอง การมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ สามารถค้นหาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ การมีลักษณะความอยากรู้อยากเห็น

1.3 ความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน (Initiative and Independence in Learning) หมายถึง ความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ดี สามารถติดตามปัญหาที่ยาก ๆ ได้ ประารถนาที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ พอใจกับทักษะการอ่านทำความเข้าใจ มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งความรู้ต่าง ๆ มีความสามารถในการวางแผน และเริ่มต้นโครงการใหม่ ๆ ได้

1.4 ความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง (Informed Acceptance Of Responsibility for One's Own Learning) หมายถึง การมีทัศนคติต่อตนเองในด้านสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลางหรือสูง การมีความเชื่อต่อหน้าที่ในการสำรวจตรวจสอบเกี่ยวกับการศึกษา ความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง และความสามารถในการตัดสินใจ ความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองได้

1.5 ความรักที่จะเรียน (Love of Learning) หมายถึง ความชื่นชมต่อบุคคลที่เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการเรียนรู้ ความสนุกสนานในการค้นคว้าหาความจริง

1.6 ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) หมายถึง ความคิดที่จะทำสิ่งต่างๆ ได้ดี สามารถหาแนวทางในการเรียนสิ่งใหม่ ๆ ได้หลายทาง

1.7 มองอนาคตในแง่ดี (Positive Orientation of the Future) หมายถึง ความเข้าใจตนเองว่าเป็นผู้เรียนที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดถึงเรื่องในอนาคต มองปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทายไม่ใช่สัญญาณให้หยุดทำ

1.8 ทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา (Ability to Use Basic Study Skills and Problem-Solving Skills) หมายถึง ความสามารถในการใช้ทักษะพื้นฐานในการศึกษา ได้แก่ ทักษะการฟัง อ่าน พูด และจำ การมีทักษะในการแก้ปัญหา

2. ผลการเรียนรู้เดิม หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

2.1 สูง หมายถึง นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป

2.2 ปานกลาง หมายถึง นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00 - 2.74

2.3 ต่ำ หมายถึง นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 ลงมา

3. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต รวม 24 โปรแกรมวิชา จำนวน 2,721 คน

4. วิธีการเลี้ยงดู หมายถึง การดูแลและพฤติกรรมการฝึกอบรมบุตร รวมถึงการแสดงออกซึ่งคุณค่า ทศนคติ ความสนใจ ความเชื่อของบิดา-มารดาหรือผู้เลี้ยงดู ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ในลักษณะดังนี้ (ใจทิพย์ พวงทอง. 2540 : 23)

4.1 การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง การที่บิดา-มารดาหรือผู้เลี้ยงดูปฏิบัติต่อบุตรด้วยความยุติธรรม บิดา-มารดาให้ความรู้ ความอบอุ่น มีเหตุผล ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาด้วยตนเองและให้ความร่วมมือกับเด็กตามโอกาสอันควร เมื่อเด็กสามารถทำพฤติกรรมที่ต้องการ บิดามารดาจะให้รางวัลด้วยการยอมรับ การลงโทษจะใช้ต่อเมื่อเด็กตั้งใจที่จะปฏิเสธพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และจะใช้การลงโทษที่ไม่รุนแรง

4.2 การเลี้ยงดูแบบเผด็จการ หมายถึง การที่บิดา-มารดาหรือผู้เลี้ยงดูใช้กฎหรือระเบียบที่เข้มงวดเพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่ต้องการโดยไม่มีการอธิบายเหตุผลใดๆ ทั้งสิ้น ถ้าเด็กไม่ปฏิบัติตามก็จะลงโทษอย่างรุนแรง แต่ถ้าเด็กปฏิบัติได้ตามที่ต้องการก็ไม่มี การให้คำชมเชยหรือให้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

4.3 การเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป หมายถึง การปฏิบัติของบิดา-มารดาหรือผู้เลี้ยงดูทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าเขาเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ไม่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือทำอะไรด้วยตนเอง ถูกควบคุมให้อยู่ในสายตาหรือคุ้มครองไว้อย่างเกินไป ให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความรู้สึกว่าเขาเองเป็นเด็กอยู่เสมอ

4.4 การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การปฏิบัติของบิดา-มารดา หรือผู้เลี้ยงดูที่ทำให้เด็กรู้สึกว่ตนเองถูกเกลียดชัง ไม่ได้รับการเอาใจใส่ สนับสนุนหรือให้ คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร มักใช้วิธีวิจารณ์ ตำหนิ ลงโทษที่รุนแรงปราศจากเหตุผล ไม่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง และปล่อยปละละเลยความเป็นอยู่

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาชายและนักศึกษานหญิงของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับแตกต่างกัน มี คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเผด็จการในระดับแตกต่างกัน มีคุณลักษณะ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป ในระดับแตกต่าง กัน มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในระดับ มีคุณลักษณะการ เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แตกต่างกัน
6. นักศึกษาที่บิดา-มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเอง โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
7. นักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมแตกต่างกัน มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำ ตนเองโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ และนำเสนอตามลำดับสาระดังนี้ ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นคำที่ถอดความมาจากภาษาอังกฤษว่า “Self-Directed Learning” ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังเช่น โนว์ (Knowles. 1975 : 18) ให้ความหมายว่า การเรียนรู้โดยการนำตนเองเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ การเลือกและเสริมแผนการเรียนรู้ การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ การเลือกยุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมถึงการประเมินผลการเรียน ทั้งนี้อาจได้รับความช่วยเหลือหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ตาม ในขณะที่ สเคเจอร์ (Skager. 1978 : 114) ได้ให้ความหมายที่ใกล้เคียงกันว่าการนำตนเองเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ ประสบการณ์การเรียน ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติและการประเมินผลกิจกรรมการเรียน ทั้งในลักษณะเฉพาะบุคคลและในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่มการเรียนรู้ที่ร่วมมือกัน ส่วน กริฟฟิน (Griffin. 1983 : 153) ก็ได้กล่าวไว้ว่า การนำตนเองเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยมีเป้าหมายไปสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของตนเองและความสามารถในการวางแผนปฏิบัติการและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่นเดียวกับนักการศึกษาในประเทศที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาด้วยการนำตนเอง ได้ให้ความหมายไว้ใกล้เคียงกันดังเช่น สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2524 : 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองหมายถึง ขบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น เช่น เพื่อน ครู โดยมีการวิเคราะห์และกำหนดความต้องการของตนเอง มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน หาแหล่งวิทยาการ เลือกวิธีและกิจกรรมการเรียน รวมทั้งกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ขณะที่ นรินทร์ บุญชู (2532 : 16) ได้ให้ความหมายใกล้เคียงกับ กริฟฟิน ว่าการนำตนเอง คือ

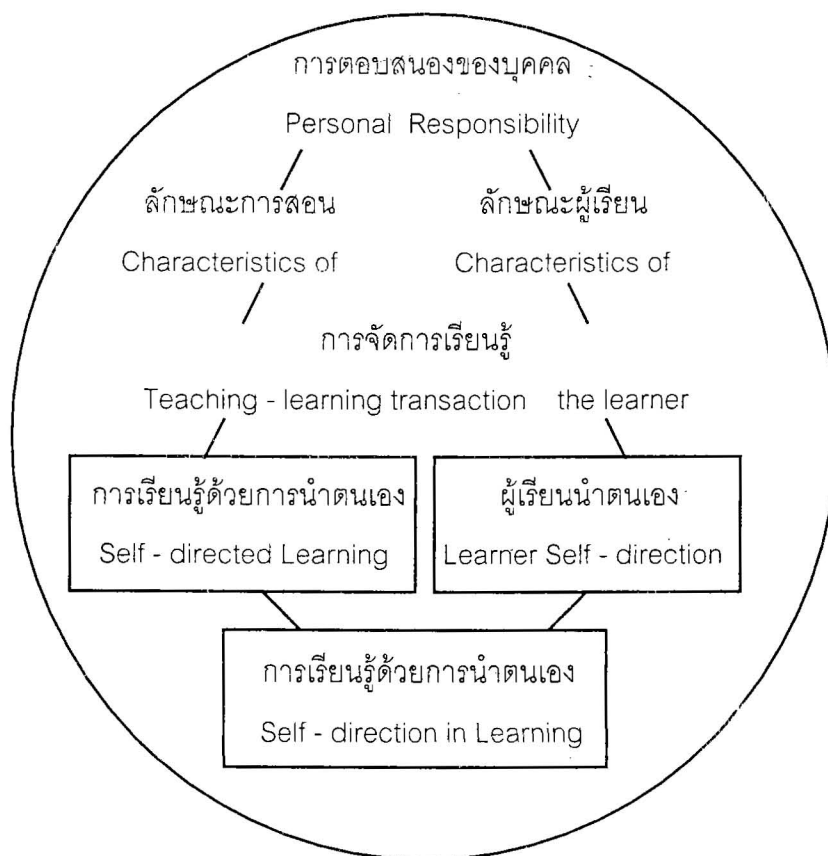
กระบวนการศึกษาของบุคคล เริ่มจากมีความตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย มีการวางแผนการเรียนรู้ มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าและมีการวัดและประเมินผลตนเองตลอดเวลา เช่นเดียวกันกับความหมายของ สุวรรณ ายะกร (2533 : 19) ซึ่งให้ความหมายว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นกระบวนการ ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนมีความคิดริเริ่มด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้อื่น โดยผู้เรียนวิเคราะห์ความต้องการที่จะเรียนรู้ของตนเอง กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ แยกแยะ แจกแจง แหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นคนและอุปกรณ์คัดเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมและประเมินผลการเรียนรู้นั้น สิริรัตน์ สัมพันธ์ยุทธ (2539 : 13) ให้ความหมายไว้ว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นกระบวนการศึกษาของบุคคลโดยบุคคลนั้นมีความคิดริเริ่มด้วยตนเอง มีความตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย มีการวางแผนการเรียนรู้ เลือกแหล่งข้อมูล เลือกวิธีเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมทั้งมีการวัดและประเมินผลด้วยตนเอง และใกล้เคียงกันกับของ พัทธ ักขร (2540 : 6) ซึ่งให้ความหมายว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง คือกระบวนการศึกษาและวิธีการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนสามารถคิดริเริ่มด้วยตนเอง วิเคราะห์ความต้องการที่จะเรียน กำหนดวิธีการที่จะใช้ในการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเหมาะสมกับความสามารถ รวมทั้งหาเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสิ่งเหล่านั้นด้วย โดยอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่น การเรียนรู้ของบุคคลไม่ได้เกิดจากการจัดการเรียนการสอนในระบบเท่านั้น หากแต่การเรียนรู้สามารถเกิดได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ (Brockett and Heimstra. 1991 : 24 - 33) ดังต่อไปนี้

- ✖ 1. การเรียนรู้โดยบังเอิญ (Random or Incidental Learning) เป็นผลพลอยได้จากเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งบุคคลเข้าไปสัมผัสและรับรู้โดยมิได้เจตนา
2. การเรียนรู้จากกลุ่ม (Collaborative Learning) เป็นการเรียนรู้จากสังคมกลุ่มเพื่อนเช่น การพบปะพูดคุย การถ่ายทอดทางความคิด และประสบการณ์จากกลุ่มเพื่อนที่ได้สัมผัสและถ่ายทอดมา
3. การเรียนรู้ตามระบบการจัดการศึกษา (Provider Sponsored) คือการจัดกระบวนการเรียนรู้ในสถาบันการศึกษา ซึ่งมีกลุ่มบุคคลจัดทำกับดูแล มีการประเมินผล และให้การรับรองคุณวุฒิ
- ✓ 4. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self - Directed Learning) เป็นการเรียนที่เกิดจากความอยากรู้ อยากรู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะวางแผนการเรียนนั้นด้วยตนเอง

จากแนวคิดดังกล่าว จะเห็นว่าการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในสถาบันการศึกษาเสมอไป และอาจเกิดขึ้นจากการเรียนรู้โดยบังเอิญหรือจากกลุ่มซึ่งประกอบขึ้นภายใต้การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอันเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในอำนาจความนึกคิด (Conscious Act) อันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลนั้น (สมคิด อิศระวัฒน์.2532 : 74-75)

บรอกเกต และ เฮมสตรา ได้นำเสนอ แนวคิดของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ออกเป็น 2 นัย แต่ก็มีคามใกล้เคียงกันทั้ง 2 มิติ คือ มิติแรก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self - Directed Learning) เป็นกระบวนการที่สมมติ ความรู้จะมีบทบาทในการอำนวยความสะดวก ส่วนมิติที่ 2 บุคลิกลักษณะของบุคคลในการนำตนเอง (Learner Self - Direction) จะเป็นบุคลิกลักษณะของผู้เรียนที่มีการนำตนเอง ทั้งนี้ได้นำเสนอแบบจำลอง RRO model (Personal Responsibility Orientation Model) ดังนี้

The Personal Responsibility Orientation (PRO) Model

Factors within the social context

ภาพประกอบ 1 แสดงแบบจำลอง PRO Model

บรคเกท และเฮมสตรา ได้อธิบาย PRO Model ไว้ดังนี้

การตอบสนองของบุคคล (Personal Responsibility) หมายถึง ความรับผิดชอบ ทางด้านความคิด และการกระทำของบุคคล เลือกกระทำอย่างมีเหตุผล บุคคลสามารถ เลือกกระทำในวิถีทางที่ตนเองปรารถนาวิถีทางเหล่านี้ คือบริบทของการเรียนรู้ บุคคลมี ความยินดีในการควบคุมการเรียนรู้ของเขาที่ได้กำหนดความสามารถในการชี้นำตนเองผู้ เรียนมีทางเลือกในทิศทางที่เขาชักนำตนเองฐานะที่เป็นผู้เรียน และมีความรับผิดชอบสำหรับ การยอมรับผลที่จะตามมาจากการกระทำของตนในฐานะที่เป็นผู้เรียน

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self - Directed Learning) มองในแง่กรรมวิธี การเรียนการสอนเป็นกระบวนการ การศูนย์กลางของกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านการวางแผน การนำไปปฏิบัติและประเมินผล เป็นองค์ประกอบภายนอกของตัวผู้เรียน

บุคลิกในการนำตนเอง (Learner Self - Direction) คือ ผู้เรียนที่มีการนำตนเอง เป็นบุคลิกลักษณะของบุคคล เป็นองค์ประกอบภายในของผู้เรียน

ระดับการนำตนเองของบุคคล (Self - Direction in Learning) เป็นการ นำตนเองในการเรียนรู้เกิดขึ้นจากองค์ประกอบภายใน และภายนอกตัวผู้เรียนกอร์กันขึ้น ระดับการเรียนรู้โดยการนำตนเองของผู้เรียนอาจขยายออกไปได้ถ้าจัดสถานการณ์การเรียนรู้ ที่เหมาะสมเช่น มีการจูงใจให้บุคคลมีระดับการนำตนเองสูงขึ้น และได้รับประสบการณ์ที่เอื้อ ต่อการนำตนเอง ก็จะมีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จได้สูง เช่นเดียวกัน หากผู้เรียนที่มีระดับ การนำตนเองต่ำ ถ้าได้รับโอกาสที่เอื้ออำนวยจะประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้สอนอาจมี บทบาทโดยตรงมากยิ่งขึ้น

ความสัมพันธ์ของสังคม (Social Context) เป็นองค์ประกอบที่ล้อมรอบองค์ ประกอบต่างๆ อยู่ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สามารถแยกออกไปจากบริบทของสังคมที่ผู้ เรียนรู้เกี่ยวข้องได้ สภาพแวดล้อมของสังคมมีผลต่อกิจกรรมต่าง ๆ บริบทของสังคมจะ กำหนดขอบเขตในกิจกรรมการนำตนเองที่แสดงออกมา จากความหมายตามที่นักการศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้นิยามไว้ ซึ่งมีความหมายที่เป็นไปในทางเดียวกัน แต่ก็มี ความหมายโดยรายละเอียด แตกต่างกว้างออกไป ซึ่งพอจะสรุปรวมกันได้ว่า การเรียนรู้ด้วย การนำตนเอง คือความคิดสร้างสรรค์ในกระบวนการศึกษาของบุคคล เริ่มจากความตั้งใจที่ อยากจะเรียนรู้ อันเกิดจากแรงขับภายในของแต่ละบุคคลในการที่จะกำหนดเป้าหมายของ

การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง อันได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย วิธีการเรียนรู้ เลือกแหล่งข้อมูลที่จะศึกษา รวมทั้งการวัดและประเมินผลด้วยตนเอง

ความสำคัญของการเรียนด้วยการนำตนเอง

การเรียนด้วยการนำตนเองในปัจจุบันได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง การปฏิบัติในเรื่องนี้ไม่ใช่ปรากฏการณ์ใหม่ เพราะบุคคลสำคัญในอดีต เช่น โสเครตีส อับราฮัม ลินคอล์น ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นผู้ประสบความสำเร็จมาจากการศึกษาค้นคว้าด้วยการนำตนเองและยังมีบุคคลต่าง ๆ อีกมากมายที่มีลักษณะ เช่น บุคคลที่กล่าวมานี้ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นตัวอย่างการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ชาวพุทธทราบดี และคำสอนของพระพุทธองค์ก็เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือการพึ่งตนเองเป็นสำคัญ

การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความสำคัญมากยิ่งขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของศิลปวิทยาการแขนงต่างๆ การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องมุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการแสวงหาข่าวสารต่าง ๆ ได้ทันต่อเหตุการณ์ การฝึกฝนให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการเรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาของตนเองในระดับสูงขึ้นไป แต่มีข้อเท็จจริงที่น่าวิตกคือ นักศึกษาส่วนใหญ่รู้เพียงวิธีที่จะรับการถ่ายทอดความรู้จากครู อาจารย์ มากกว่าที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องเสริมสร้างลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้มากยิ่งขึ้น

โนลส์ (Knowles, 1975 : 15-17) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการเรียนด้วยการนำตนเองไว้ดังนี้

1. คนที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเอง จะเรียนได้มากกว่าดีกว่าคนที่เพียงผู้รับหรือรอให้ครูถ่ายทอดวิชาความรู้ให้เท่านั้น คนที่เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดมุ่งหมายและมีแรงจูงใจสูง สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ดีกว่าและยาวนานกว่าบุคคลที่รอรับคำสอนแต่อย่างเดียว

2. การเรียนด้วยการนำตนเอง สอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยา และกระบวนการทางธรรมชาติมากกว่า คือ เมื่อตอนยังเล็กเป็นธรรมชาติที่จะต้องพึ่งพาผู้อื่นต้องการผู้ปกครองปกป้องเลี้ยงดูและตัดสินใจแทนได้ เมื่อเติบโตมีพัฒนาการขึ้นก็ค่อย ๆ พัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นอิสระไม่ต้องพึ่งพิงผู้ปกครอง ครูและผู้อื่น การพัฒนาเป็นไปตามสภาพที่เพิ่มความเป็นตัวของตัวเอง และชี้นำตนเองได้มากขึ้น

3. พัฒนาการใหม่ ๆ ทางการศึกษา มีหลักสูตรใหม่ ห้องเรียนแบบเปิดศูนย์บริการทางวิชาการ การศึกษาอย่างอิสระ โปรแกรมการเรียนที่จัดแก่นุคคลภายนอก มหาวิทยาลัยเปิดและอื่น ๆ อีก รูปแบบของการศึกษาเหล่านี้ ล้วนผลักรับผิดชอบไปที่ผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนด้วยการนำตนเอง

4. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นความอยู่รอดของชีวิตในฐานะที่เป็นบุคคลและเผ่าพันธุ์มนุษย์ เนื่องจากโลกปัจจุบันเป็นโลกใหม่ที่แปลกไปกว่าเดิม ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอ และข้อเท็จจริงเช่นนี้เป็นเหตุผลไปสู่ความจำเป็นทางการศึกษาและการเรียนรู้ การเรียนด้วยการนำตนเองจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

กล่าวโดยสรุปความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จัดเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญและจะทวีความสำคัญมากขึ้น ในสังคมยุคปัจจุบัน และในอนาคต ซึ่งมีการพัฒนาเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารทำให้เกิดการไหลของข้อมูลข่าวสารอย่างมากมาย ซึ่งผู้ที่สนใจหรือผู้ที่มีคุณลักษณะในการนำตนเองสูงย่อมมีโอกาสในการรับรู้ และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวได้มาก อีกทั้งเป็นการจำแนกอำนาจการเรียนรู้ตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล เป็นการเรียนรู้ที่เคารพในศักยภาพของผู้เรียน และเป็นการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนโดยที่ยอมรับว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ เพื่อที่จะให้ตนเอง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีศักยภาพ และมีความสุข

องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ (Knowles. 1975 : 40 - 48)

1. การวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง
2. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน
3. การวางแผนการเรียน
4. การแสวงหาแหล่งวิทยาการ
5. การประเมินผล

1. การวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง เริ่มต้นจากการให้ผู้เรียนแต่ละคนบอกความต้องการและความสนใจพิเศษของตนเอง ในการเรียนให้เพื่อนอีกคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ และเพื่อนอีกคนหนึ่งทำหน้าที่จดบันทึกและกระทำเช่นนี้หมุนเวียนกันไปจนครบทั้ง 3 คน ได้แสดงบทบาทครบ 3 ด้าน คือ ผู้เสนอความต้องการ ผู้ให้คำปรึกษา และผู้คอยจดบันทึก สังเกตการณ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุก ๆ ด้าน

2. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน โดยเริ่มต้นจากบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญดังต่อไปนี้

- 2.1 ผู้เรียนควรศึกษาจุดมุ่งหมายของวิชาแล้วจึงเริ่มเขียนจุดมุ่งหมายในการเรียน
- 2.2 ผู้เรียนควรเขียนจุดมุ่งหมายให้แจ่มชัด เข้าใจได้ ไม่คลุมเครือคนอื่นอ่านแล้วเข้าใจ
- 2.3 ผู้เรียนควรเน้นถึงพฤติกรรมที่ผู้เรียนคาดหวังว่าจะเกิดขึ้น
- 2.4 ผู้เรียนควรกำหนดจุดมุ่งหมายที่สามารถวัดได้
- 2.5 การกำหนดจุดมุ่งหมายของผู้เรียนในแต่ละระดับควรมีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด

3. การวางแผนการเรียน โดยให้ผู้เรียนกำหนดแนวทางการเรียนขึ้นมาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชา ผู้เรียนควรวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กำหนดเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนของตนเอง
- 3.2 การวางแผนการเรียนของผู้เรียน ควรเริ่มต้นจากผู้เรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนด้วยตนเอง
- 3.3 ผู้เรียนเป็นผู้จัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
- 3.4 ผู้เรียนเป็นผู้ระบุวิธีการเรียนการสอน เพื่อให้เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

4. การแสวงหาแหล่งวิทยาการ เป็นกระบวนการศึกษาแหล่งวิชาการและวิธีการค้นคว้า แหล่งวิทยาการมีความสำคัญต่อการศึกษาในปัจจุบันมาก และมีเห็นความสำคัญดังนี้

4.1 ประสบการณ์การเรียนรู้แต่ละด้านที่จัดให้ผู้เรียนสามารถแสดงให้เห็นถึงความมุ่งหมาย ความหมายและความสำเร็จของประสบการณ์นั้น ๆ

4.2 แหล่งวิทยาการ เช่น ห้องสมุด วัด สถานือนามัย ถูกนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม

4.3 เลือกแหล่งวิทยาการให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน

4.4 มีการจัดสรรอย่างดี เหมาะสมที่กิจกรรมบางส่วนผู้เรียนจะเป็นผู้จัดเองตามลำพัง และบางส่วนเป็นกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2526 : 50) กล่าวว่า แหล่งสะสมความรู้ของมนุษย์ อาจแบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ในตัวมนุษย์เอง คือ สมอง เป็นสิ่งที่อ่านได้ยาก เพราะเป็นระบบที่ลึกซึ้งมากจะอ่านได้ก็ต้องให้มนุษย์นั้นสื่อออกมาด้วยคำพูดและแสดงท่าทาง หรือภาษาสัญลักษณ์ ซึ่งเข้าใจร่วมกัน

2. ในสิ่งต่าง ๆ คือ ธรรมชาติและวัตถุต่าง ๆ เป็นความรู้ที่อ่านได้ แต่ต้องมีความรู้ความสามารถอื่น ๆ ประกอบอีกด้วย เช่น นักโบราณคดีอ่านอายุกระดูก นักภูมิศาสตร์อ่านชั้นดินเป็นต้น ความรู้พื้นฐานในการอ่านสิ่งเหล่านี้แต่เดิม ก็ได้รับการถ่ายทอดกันมาจากการฝึกฝนแต่ต่อมาก็มีตำราให้ศึกษากันได้ แต่ต้องอาศัยประสบการณ์ประกอบด้วย

3. ในสิ่งต่าง ๆ ที่บันทึกไว้ นับได้ว่าเป็นแหล่งสำคัญที่สุดสำหรับการศึกษาค้นคว้าของมนุษย์ ได้แก่ รหัสและตัวอักษรต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่บันทึกไว้ในหนังสือและวัสดุการอ่านนั่นเอง

สวอน นิโคลส์ (Nicholes. 1971 : 342 - 343) ได้จำแนกประเภทของแหล่งวิทยาการหรือแหล่งทรัพยากรในชุมชนไว้หลายประเภท คือ

1. ผู้ชำนาญพิเศษ คือ ผู้ที่มีความชำนาญ เช่น นักดนตรี จิตรกร นักกีฬา อาชีพพ่อค้า นักธุรกิจ นายธนาคาร นักอุตสาหกรรม แม่บ้าน ชาวนา ฯลฯ

2. พ่อแม่หรือผู้ปกครองของนักศึกษา เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญ

3. ผู้แทนองค์การ คือ บุคคลที่เป็นตัวแทนของสังคม เทศบาล และองค์การเกี่ยวกับวัฒนธรรมทั้งพวกพนักงาน คณะกรรมการด้านธุรกิจต่าง ๆ และหน่วยงานอื่น ๆ

4. ผู้แทนทางด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม บุคคลที่ทำงานในโรงงานต่าง ๆ การขนส่ง เหมืองแร่ การเกษตร กิจการค้าต่าง ๆ การเงินและการประกันภัย

5. ผู้แทนของรัฐบาล คือ บุคคลที่ได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งจากจังหวัด เช่น นายกเทศมนตรี คณะกรรมการของจังหวัด ตำรวจ พนักงานดับเพลิง เจ้าหน้าที่อนามัย รวมทั้งพวกที่อยู่ในระดับบริหารประเทศ เช่น สมาชิกวุฒิสภา ผู้แทนราษฎร และบุคคลในสหพันธ์ต่าง ๆ

6. คณะกรรมการให้การศึกษาเอกชน เช่น ผู้ที่ให้การแนะแนวในโรงเรียน

7. ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น พืช สัตว์ หิน น้ำ ดิน แร่ และวัตถุทางธรรมชาติอื่น ๆ

8. สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น มนุษย์ได้สร้างสิ่งต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีคุณค่าทางการศึกษาและเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ อาคารสถานที่ ถนน รถไฟ รถยนต์ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ รูปปั้น กระดานดำ โต๊ะเรียน โทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

นอกจากนี้ ไนลส์ (Knowles. 1975 : 47) ได้กล่าวถึงการแสวงหาแหล่งวิทยาการทั้งที่เป็นวัสดุและบุคคลดังต่อไปนี้

1. แหล่งวิทยาการที่เป็นประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เรียนเอง

2. แหล่งวิทยาการที่เป็นเสมือนวิทยาการคือ ครู หรือ เพื่อน ผู้ที่สามารถช่วยเหลือร่วมมือกันในกระบวนการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

3. แหล่งวิทยาการที่ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ

4. ทักษะต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยให้แสวงหาแหล่งวิทยาการได้สะดวก รวดเร็ว เช่น ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการอ่าน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การแสวงหาแหล่งวิทยาการทั้งที่เป็นวัสดุและบุคคล เป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของการเรียนด้วยการนำตนเอง ช่วยให้การเรียนด้วยการนำตนเองเกิดประสิทธิภาพดี และผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มความสามารถ

5. การประเมินผล ตามแนวคิดของ โนลส์ (Knowles. 1975 : 48) ได้กล่าวถึง "การประเมินผลการเรียนด้วยการนำตนเองว่า ผู้เรียนควรได้ประเมินผลตามที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้ว่า เข้าต้องการบรรลุวัตถุประสงค์อย่างไร" การประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยทั่วไปจะเกี่ยวกับ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทศนคติ ค่านิยม

ขั้นตอนในการประเมินผล

1. กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้แน่ชัด
 2. ดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ขั้นตอนนี้สำคัญในการใช้ประเมินผลการเรียนการสอน
 3. รวบรวมหลักฐาน การตัดสินใจจากผลการประเมิน จะต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่สมบูรณ์และเชื่อถือได้
 4. รวบรวมข้อมูล ก่อนเรียนเพื่อเปรียบเทียบหลังเรียนว่าผู้เรียนก้าวหน้าไปเพียงใด
 5. แหล่งของข้อมูล จะหาข้อมูลจากครูและผู้เรียนเป็นหลักในการประเมินผล
- ดังนั้น การประเมินผลจึงเป็นขั้นตอนสำคัญประการหนึ่งในกระบวนการเรียนด้วยการนำตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองเป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุป การเรียนด้วยการนำตนเองเป็นยุทธศาสตร์แบบหนึ่งของการศึกษาที่ผู้เรียนต้องเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนด้วยตนเอง เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน การวางแผนการเรียน การแสวงหาแหล่งวิทยาการ และการประเมินผลในการเรียนด้วยการนำตนเองนี้ อาจเป็นการเรียนเพียงคนเดียวหรือเป็นกลุ่มก็ได้ทั้งนี้ต้องได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนหรือครู โดยผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามสภาพแวดล้อม และความต้องการของแต่ละบุคคล ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้หรือค้นพบความรู้ด้วยตนเอง และมีโอกาสคิด ตลอดจนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี นอกจากนี้การกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่น

ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ได้มีผู้ศึกษาถึงคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไว้หลายแนวคิด ดังนี้

โนลส์ (Knowles. 1975 : 61) ได้สรุปลักษณะของผู้เรียนรู้โดยการนำตนเองเป็น 9 ประการคือ

1. ความเข้าใจในความแตกต่าง ด้านความคิดเกี่ยวกับผู้เรียน และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ นั่นคือรู้ความแตกต่างระหว่างการสอนที่ครูเป็นผู้ชี้แนะ กับการเรียนรู้โดยการนำตนเอง
2. แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ในฐานะที่เป็นบุคคลที่เป็นตัวของตัวเองไม่ขึ้นกับใคร และเป็นคนที่สามารถนำตนเองได้
3. ความสามารถที่จะสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ได้ดี เพื่อที่จะให้บุคคลเหล่านี้เป็นเหมือนสิ่งสะท้อน ให้ทราบถึงความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง
4. ความสามารถในการวิเคราะห์ ความต้องการในการเรียนรู้อย่างสมจริงโดยความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น
5. ความสามารถในการแปลความต้องการ การเรียนออกมาเป็นจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ในรูปแบบที่อาจจะทำให้การประเมินผลสำเร็จนั้นเป็นไปได้
6. ความสามารถในการโยนโยนความสัมพันธ์กับผู้สอน ใช้ประโยชน์จากผู้สอนในการทำให้เรื่องยากง่ายขึ้น และเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือที่ปรึกษา
7. ความสามารถในการหาบุคคล และแหล่งเอกสารวิทยาการที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน
8. ความสามารถในการเลือกแผนการเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้ประโยชน์จากแหล่งวิทยาการ และมีความคิดริเริ่มในการวางแผน นโยบาย อย่างมีทักษะความชำนาญ
9. ความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำผลของข้อค้นพบต่าง ๆ ไปใช้อย่างเหมาะสม

สเคเจอร์ (Skager. 1978 : 116 - 117) กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียน ที่มีการนำตนเองควรมีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่ยอมรับตนเอง (Self - Acceptance) มีทัศนคติต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียน หรือมีทัศนคติในเชิงบวกต่อตนเอง

2. มีความสามารถในการวางแผน (Planfulness) ในด้านต่อไปนี้

2.1 สามารถวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง

2.2 วางจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมกับตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการที่ตั้งไว้

2.3 มีความสามารถในการใช้กลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้

3. มีแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นผู้มีแรงจูงใจอยู่ภายในต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยปราศจากสิ่งที่คุณค่าจากภายนอก เช่น รางวัล การถูกตำหนิ การลงโทษ และชื่นชอบการเรียนรู้ ที่อยู่ภายนอกสถานการณ์การเรียนรู้ที่มีรูปแบบ และเพื่อที่จะเลื่อนกำหนด หรือดำเนินต่อไปได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้

4. มีการประเมินตนเอง (Internal Evaluation) ผู้เรียนที่มีการนำตนเอง สามารถที่จะประเมินตนเอง หรือยอมรับว่าการที่ผู้อื่นประเมินตนเองก็ได้ ซึ่งผู้เรียนจะยอมรับการประเมินภายนอกว่าถูกต้อง ก็ต่อเมื่อผู้ประเมินมีความคิด อย่างอิสระ และการประเมินสอดคล้องกับสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏจริงในขณะนั้น

5. เปิดโอกาสต่อประสบการณ์ (Openness to Experience) ผู้เรียนที่เปิดโอกาสต่อการเปิดประสบการณ์ในกิจกรรมหลายรูปแบบ สะท้อนให้เห็นการกำหนดการเรียนรู้ และการวางแผนเป้าหมาย โดยอาจจะมีเหตุหรือไม่มีก็ได้ในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใหม่ๆ มีความใคร่รู้ มีความอดทนต่อปัญหาที่ยังสงสัย ชื่นชอบต่อสิ่งที่ซับซ้อน เข้าร่วมกิจกรรมใหม่ ๆ และเป็น การเปิดโอกาสต่อประสบการณ์

6. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) มีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ มีความยินดีที่จะเปลี่ยนแปลงเป้าหมาย หรือวิธีการเรียนและใช้ระบบเข้าถึงปัญหา ใช้วิธีสำรวจตรวจสอบ ลองผิดลองถูก ซึ่งไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการขาดความตั้งใจที่จะเรียนรู้ ความล้มเหลวจะได้รับการนำมาปรับปรุง มากกว่าการยอมแพ้หรือการถอยหนี

7. การเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) ผู้เรียนจะผูกพันกับวิธีการเรียนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ภายใต้บริบทแวดล้อมที่เฉพาะอย่าง ผู้เรียนสามารถจัดการปัญหากับเวลาที่กำหนดโดยจะพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการจะเรียนรู้ว่ามีคุณค่า และยอมรับได้แค่ไหน อย่างไรก็ตามการเป็นตัวของตัวเองจะกระทำโดยตัวผู้เรียนเองเป็นสิ่งที่สังคม สามารถยอมรับได้

ทัฟ (สมบุญ ศาลยาชีวิน, 2526 : 265 ; อ้างอิงมาจาก Tough, 1979) กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. การตัดสินใจว่าในกระบวนการเรียนรู้นั้น อะไรที่เป็นความรู้ ทักษะที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนอาจจะมองหาข้อผิดพลาด และจุดอ่อนของความรู้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยพิจารณาทั้งด้านทักษะ และรูปแบบการเรียนรู้ในปัจจุบัน

2. การตัดสินใจที่จะเรียนรู้กิจกรรมเฉพาะอย่าง อย่างไร วิธีการแหล่งวิชาการหรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนมีอะไรบ้าง ผู้เรียนจะต้องทราบว่าตนเองมีความต้องการเฉพาะด้านอะไร เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกแหล่งวิทยาการการเรียนรู้เฉพาะอย่าง การรวบรวมความรู้ ข้อเท็จจริงข้อได้เปรียบ เสียเปรียบ การเข้าถึงระดับและความเหมาะสมของแหล่งวิทยาการ หรือกิจกรรมเฉพาะด้าน ผู้เรียนอาจดูหนังสือหรือบทความในห้องสมุด หรือร้านขายหนังสือก่อนการเลือกสิ่งที่เหมาะสมที่สุดในกรณีที่เป็นแหล่งวิทยาการบุคคล อาจตัดสินใจว่าบุคคลประเภทใดอาจให้เนื้อหาวิชาที่ต้องการได้ และพยายามหาบุคคลเหล่านั้นซึ่งเลือกสรรแล้วว่าเหมาะสมที่สุด

3. ตัดสินใจว่าจะเรียนที่ใด ผู้เรียนอาจจะเลือกบริเวณที่เงียบสงบ สะดวกสบาย และไม่มีผู้ใดมารบกวนหรืออาจจะต้องการสถานที่ ซึ่งมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก หรือแหล่งวิทยาการที่อาจให้สะดวก

4. วางเป้าหมาย และกำหนดระยะเวลาการทำงานที่แน่นอน

5. ตัดสินใจว่าจะเริ่มเรียนเรื่องใด เมื่อใด

6. ตัดสินใจว่าช่วงระยะเวลาใด เนื้อหาควรจะก้าวไปเท่าใด

7. พยายามหาเหตุผลเหตุที่เป็นอุปสรรค ที่จะทำให้การเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จ หรือขั้นตอนส่วนที่ทำให้กระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบันไม่มีประสิทธิภาพ

8. การหาเวลาสำหรับการเรียนรู้ ขั้นตอนนี้จะเกี่ยวข้องกับการลดเวลา หรือจัดเวลาให้เหมาะสมกับการทำงาน กิจกรรมในครอบครัวหรือการพักผ่อน โดยอาจขอร้องไม่ให้บุคคลอื่นรบกวนในเวลาที่กำลังศึกษา หรือขอร้องให้ผู้อื่นทำงานแทน

สมคิด อิศระวัฒน์ (2532 : 76) เสนอเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยนำตนเอง ควรมีลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สมมติใจที่จะเรียนด้วยตนเอง (Voluntarily to Learn) มิได้เกิดจากการบังคับ
แต่มีเจตนาที่จะเรียนด้วยความอยากรู้

2. ตนเองเป็นแหล่งข้อมูลของตัวเอง (Self - Resourceful) ผู้เรียนสามารถ
บอกได้ว่าสิ่งที่ตนจะเรียนคืออะไร เป็นผู้จัดการการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ด้วยตนเอง
(Manager of Change)

3. ผู้เรียนต้องรู้ "วิธีการที่จะเรียน" (Know How to Learn) ผู้เรียนควรทราบ
ขั้นตอนการเรียนรู้ของตนเอง รู้ว่าเขาจะไปสู่จุดที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร

ทัฟ (สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน. 2526 : 265 ; อ้างอิงมาจาก Tough. 1979) พบว่า
การเรียนรู้โดยการนำตนเองนี้ เป็นลักษณะที่จะพบได้ทั่วไป แต่สำหรับกลุ่มที่ประสบผล
สำเร็จสูงในการเรียนโดยการนำตนเองจะมีลักษณะพิเศษ ดังนี้

1. ตั้งเป้าหมายของการกระทำไว้ชัดเจน
2. รู้จักเลือกใช้ความรู้ และทักษะที่เหมาะสม
3. วางแผนการเรียนอย่างดี
4. เรียนได้โดยไม่สุดกำลังความสามารถ
5. มีความมุ่งมั่นพยายามที่จะพัฒนาศักยภาพที่ซ่อนเร้นอยู่ของตน และมี
ความอยากรู้ อยากเห็น ขณะเดียวกันคนเหล่านี้ยังชอบงานที่ตนเองทำอยู่
6. เข้าใจ และยอมรับในคุณลักษณะของตนเอง และไม่พอใจกับสภาพของตนใน
ปัจจุบัน
7. มีความเชื่อมั่น กล้าหาญ ที่จะเปิดเผยตนเอง
8. มีความสนใจอย่างมีทิศทางแนชัด

✕ อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีจุดเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ
โดยผู้เรียนจะเป็นผู้กำหนดแนวทางการเรียน เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการของตัวเอง
การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียน การวางแผนการเรียน การแสวงหาแหล่งวิทยาการ
การประเมินผล โดยอาศัยความช่วยเหลือจากครูหรือเพื่อน ตามสมควร

การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

เมซีโรว์ (Mezirow. 1981 : 1) เสนอวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยการนำตนเองต้องดำเนินการดังนี้

1. ลดการให้ผู้เรียนพึ่งพาผู้สอนหรือผู้อำนวยความสะดวก
2. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการใช้แหล่งวิทยาการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์จากผู้อื่น รวมทั้งครูหรือผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งต้องใช้ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
3. ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึง ความจำเป็นในการเรียนรู้เนื่องจากการรับรู้ความต้องการของตนเอง อันเป็นผลมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
4. ช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มความรับผิดชอบในการหาเป้าหมายของการเรียนรู้ การวางแผน และประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง
5. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากปัญหาของแต่ละบุคคล
6. ช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจ ในวิชาต่าง ๆ ที่เสนอให้ผู้เรียนได้เป็นทางเลือก ในการทำความเข้าใจซึ่งจะเกิดการเรียนรู้ต่อไป
7. กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้เกณฑ์หรือบรรทัดฐานในการตัดสินใจ หรือพินิจพิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตนและประสบการณ์ทั้งหมดที่ผ่านมา
8. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าไปสู่การเรียนรู้ ด้วยการมองตนเองอย่างถูกต้อง
9. ชี้ปัญหาและแก้ไขปัญหาดูอย่างง่าย ซึ่งต้องตระหนักถึงความสัมพันธ์ของปัญหาส่วนบุคคล และส่วนรวมด้วย
10. เสริมแรงมโนคติของผู้เรียนว่า ต้องเป็นทั้งผู้เรียน และผู้จัดการชีวิตของตนเอง โดยจัดบรรยากาศที่น่าสนับสนุน และรับปฏิกิริยาตอบกลับของผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นความสามารถของผู้เรียนให้ปรากฏ
11. เน้นการนำประสบการณ์การมีส่วนร่วมและวิธีการสร้างโครงการอย่างเป็นระบบ โดยทำในรูปลักษณะ "สัญญาการเรียน" (Learning Contract)

บรอกเกต และเฮมสตรา (Brockett and Hiemstra, 1991 : 133-142) กล่าวว่า ผู้สอนสามารถใช้ความพยายามที่จะช่วยให้ผู้เรียน ได้ตระหนักถึงศักยภาพของเขาเหล่านั้น สำหรับการนำตนเอง ยุทธวิธีที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีการนำตนเองเพิ่มขึ้นอีก 3 ประการ ได้แก่

1. อำนวยความสะดวกในการสะท้อนแบบวิจารณ์ (Facilitating Critical Reflection) ยุทธวิธีนี้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถ ในการสะท้อนอย่างวิจารณ์ จากประสบการณ์ของเขาที่จะช่วยให้เขามีความรู้ที่ได้รับมาไว้ในอนาคต ซึ่งตรงกับแนวคิดของ เมซีวอร์ ที่ใช้คำว่า การเรียนรู้โดยการสะท้อนตนเอง (Self - reflective Learning) อธิบาย กระบวนการ ได้รับความเข้าใจตนเองอย่างแจ่มชัด โดยได้แสดงให้เห็นถึงหลักจิตวิทยาของ ผลผลิต จากการไม่มีอิสระเป็นข้อตกลงเบื้องต้น ของความอยากรู้อยากเห็นชีวิตช่วงแรก ๆ ซึ่งจะไม่สามารถใช้ได้ในวัยผู้ใหญ่ สำหรับ บอร์ด พิล ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ การคิดแบบวิจารณ์ (Critical Thinking) ซึ่งรวมถึง ข้อตกลงเบื้องต้นของการชี้แจง และการท้าทายระดับ ถึงอิทธิพลของบริบทเกี่ยวกับความคิด และการกระทำ โดยจะพิจารณาถึงทางเลือกที่จะมีวิธีการคิดและการเป็นอยู่ทั้งการสะท้อนแบบวิจารณ์ และการคิดแบบวิจารณ์นี้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญสำหรับผู้เรียน ที่มีการนำตนเอง เพราะทั้งสองนี้เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ และการตัดสินใจปัญหาหรือสถานการณ์ การวิจารณ์เป็นสิ่งที่สามารถเป็นความรับผิดชอบของบุคคลสำหรับความเชื่อ หรือการกระทำของบุคคลมากกว่าที่จะเป็นความรับผิดชอบที่มาจากภายนอกตัวบุคคล ได้เสนอวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิด ดังนี้

1. เห็นคุณค่าของผู้คิดแบบวิจารณ์ (Affirm Critical Thinking Self- Worth)
2. ฟังอย่างตั้งใจ ต่อผู้คิดวิจารณ์ (Listen Attentively to Critical Thinkers)
3. แสดงให้เห็นว่าคุณสนับสนุนความพยายามของผู้คิดแบบวิจารณ์ (Show That You Support Critical Thinkers' Efforts)
4. สะท้อน และเป็นกระจกเงาแก่ความคิด และการกระทำของผู้คิดแบบวิจารณ์ (Reflect and Mirror Critical Thinkers' Ideas and Action)
5. จูงใจให้ประชาชนคิดแบบวิจารณ์ (Motivate People to Think Critically)
6. ประเมินความก้าวหน้าอยู่เสมอ (Regularly Evaluate Progress)

7. ช่วยผู้คิดแบบวิจารณ์สร้างสรรค์เครือข่าย (Help Critical Thinkers Create Networks)

8. จงเป็นครูแบบวิจารณ์ (Be Critical Teachers)

9. จงทำให้ประชาชนคำนึงถึงว่าเขาจะเรียนรู้การคิดแบบวิจารณ์ได้อย่างไร (Make People Aware of How They Learn Critical Thinking)

10. เป็นแบบจำลองการคิดแบบวิจารณ์ (Model Critical Thinking)

เอลเลียส และเมอร์เรียม (Brockett and Hiemstra. 1991 : 136 - 137 ; citing Elias and Merriam.n.d.) ได้กล่าวถึงการอ่านไม่ว่าจะเป็นหนังสือประเภทวิชาการ หรือหนังสืออ่านเล่น จะสามารถช่วยให้บุคคลเข้าใจโลกได้กว้างไกลยิ่งขึ้น ดังนั้นการที่โอกาสได้อ่านมากจะทำให้บุคคลมีทางเลือกเข้าใจสถานการณ์ ที่ได้รับสามารถมองหลายด้าน และการเขียนก็เป็นเครื่องมือที่ค่าเช่นเดียวกันกับการอ่าน การเขียนที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับความเข้าใจในบุคคลโดยตลอด

2. สนับสนุนให้คิดอย่างมีเหตุผล (Promoting Rational Thinking) ความรับผิดชอบของบุคคลมีความหมายว่า บุคคลมีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตของตนเอง ความรับผิดชอบของบุคคลคือตัวเลือก (Choice) ในสถานการณ์ใด ๆ รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ บุคคลสามารถที่จะเลือกที่จะตอบสนองอย่างไรแบบจำลองที่เชื่อว่าจะสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ โดยการนำตนเองเพิ่มขึ้น คือ การรักษาด้วยอารมณ์อย่างมีเหตุผล (Rational-Emotive Therapy RET) ของ Elias ตามแนวคิดนี้มนุษย์เป็นศูนย์กลางของการกำหนดอารมณ์ของตนเอง ดังนั้นจึงมีความรับผิดชอบเต็มสำหรับการเลือก หรือเลือกที่จะไม่ทำให้ตนเองถูกรบกวนจากตัวเลือก (Choice) นี้จึงนำมาเป็นส่วนใหญ่ขยายในส่วนที่บุคคลมีความเชื่ออย่างมีเหตุผลหรือไม่มีเหตุผล จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น Elias จึงพิจารณาแบบจำลองที่เรียกว่า The ABC's of RET มี 3 ระดับ ได้แก่

A เหตุการณ์ที่กระตุ้น (An Activating Event) เกี่ยวกับบุคคลที่ถูกรบกวน

B ความเชื่อ (Belief) ของบุคคลเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น

C ลำดับขั้นของอารมณ์ (Emotional Consequence) ของความเชื่อ

จากแบบจำลองเอลเลียส (Elias) สรุปว่า ลำดับขั้นของอารมณ์จะเป็นบวกหรือลบ ผลอาจไม่ได้มาจากเหตุการณ์ที่จัดขึ้น แต่อาจมาจากความเชื่อที่บุคคลประสบกับ

เหตุการณ์นั้น ซึ่งอาจจะไม่ใช่เป็นการกระทำอันเนื่องมาจากความรับผิดชอบสำหรับสาเหตุของความรู้สึกที่ถูกรบกวน หรืออาจจะเป็นขั้นของความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผลที่บุคคลมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าว ความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผลนี้ บุคคลจะแสดงให้เห็นจากข้อความที่บุคคลนั้น ๆ ได้กล่าวออกมาเอง แบบจำลอง RET เป็นเครื่องมือที่สำคัญ ในการเพิ่มความซึ่ำนตนเองในตัวผู้เรียน เพราะเป็นสิ่งที่สนับสนุนการเชื่อมโยงระหว่างการทำนําดนเองและความรับผิดชอบของบุคคล

3. การใช้ทักษะต่าง ๆ ช่วยในการเพิ่มการทำนําดนเองในตัวผู้เรียน (Using Helping Skills to Enhance Learner Self - Direction) วิธีนี้เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้ทักษะการช่วยเหลือขั้นพื้นฐานต่อ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และผู้อํานวยความสะดวก เช่น ยอมรับนับถือผู้เรียน ผู้อํานวยความสะดวก มีการติดต่อสื่อสารให้ผู้เรียนมีความรู้สึกมั่นใจในตนเอง และรู้สึกสบายใจ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีประโยชน์มากต่อผู้เรียนที่มีการทำนําดนเอง ไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ผู้อํานวยความสะดวก ช่วยส่งเสริมให้มีการทำนําดนเอง เพิ่มมากขึ้นในหมู่ผู้เรียนที่ทำงานร่วมกันจะทำให้มีความสัมพันธ์ต่อกันดีขึ้นในการติดต่อสื่อสาร ผู้อํานวยความสะดวกควรตั้งใจฟังคู่สนทนาแสดงท่าทางในการยอมรับ นั่งตามสบาย ส่งสายตาที่มีความยินดี และควรมีความเข้าใจในการสื่อสารทางแบบใช้ภาษาและไม่ใช้ภาษา สำหรับการฟังต้องฟังอย่างไม่นําดความรู้สึกส่วนตัวเข้ามาปะปน หากแสดงความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ จะทำให้การสื่อสารถูกบิดเบือนไป การสอบถามข้อผู้อํานวยความสะดวก จะช่วยให้ผู้เรียนได้ขยายข้อความหรือสถานการณ์ออกไปได้ การสอบถามยังเป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนพูดอธิบายให้ชัดเจนขึ้น และยังเป็นการฝึกการพูดให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย

ชิดชงค์ ส. นันทนาเนตร (2534 : 1) เสนอเกี่ยวกับเครื่องมือที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยการทำนําดนเอง ด้วยวิธีการต่อไปนี้

1. สัญญาการเรียน (Learning Contract) เป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นการสอนแบบรายบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยในตนเองเป็นตัวของตัวเองให้มาก โดยให้สำรวจและค้นหาความสนใจที่แท้จริงของตนเอง แล้วให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ (Personal Interest) "สัญญาการเรียน" จะช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยการทำนําดนเองได้มากขึ้น เพราะได้เปิดเผย และฟังพาดนเองได้มากที่สุด

2. การเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน (Peer Learning Group) สิ่งที่จะได้จากการเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน คือประสบการณ์ที่ต่างคนต่างนำมาแลกเปลี่ยนกัน ประสบการณ์ของตนเองอาจช่วยชี้นำเพื่อนได้ และในทางตรงกันข้ามประสบการณ์ของเพื่อนก็อาจชี้นำตัวเองพร้อมกันนี้การเรียนการสอนก็จะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอน หรือผู้อำนวยความสะดวกกับผู้เรียนในกลุ่มด้วย

3. ทักษะเกี่ยวกับเวลา (Time Commitment) การกำหนดระยะเวลาตายตัวกับกิจกรรมต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของเวลาที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และการนำไปใช้ได้ทันทีในชีวิตประจำวัน

4. ประโยชน์ของการเรียนรู้ (Perceived Benefits) ผู้เรียนจะเรียนรู้โดยการนำตนเองได้ดีมากขึ้น หากการเรียนรู้เป็นการแก้ปัญหา มิใช่การจดจำเนื้อหา การจัดโปรแกรมการเรียนจึงจำเป็นต้องสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นการให้ความรู้ ทักษะที่จำเป็น และทันต่อเหตุการณ์สถานการณ์ที่เป็นอยู่

5. ความพร้อมในการเรียนรู้โดยการนำตนเอง (Preparation of Self - Directed Learning) ผู้เรียนต้องมีความสมัครใจ เต็มใจที่จะเรียนด้วยตนเอง เพราะการเรียนรู้โดยการนำตนเองนี้ เป็นเรื่องภายในจิตใจได้สำนึกของผู้เรียน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ภายใต้ตัวของผู้เรียน มากกว่าการจัดการภายนอก

การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยการนำตนเอง เป็นสิ่งที่อาจทำได้แต่อาจต้องใช้เวลา ความพยายาม และความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทย ทั้งนี้จากการวิเคราะห์สถานการณ์ก็พบว่า มีองค์ประกอบ 2 ประการ ที่เป็นอุปสรรคต่อการให้ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูในสังคมไทย (Socialization)
2. การฝึกฝนในระบบการศึกษาไทย

ดังนั้น การที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยการนำตนเอง จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีดำเนินการ ดังนี้ (สมคิด อิศระวัฒน์. 2532 : 77)

1. เนื่องจากระบบการศึกษาของไทยคุ้นเคยกับการพึ่งพาครู อาจารย์ ในขั้นต้น ลักษณะความช่วยเหลือจาก “พี่เลี้ยง” อาจมีค่อนข้างมาก กล่าวคือ เริ่มจะต้องพึ่งผู้อื่น (Dependence) ไปสู่ความเป็นอิสระ สามารถพึ่งตนเองได้ (Independence) และก้าวไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน (Interdependence)
2. ผู้เกี่ยวข้องต้องลดความ “เจ้ากี้เจ้าการ” (Threat) ให้มีปริมาณน้อยลง
3. ต้องมีการจัดสภาพการณ์ การเรียนรู้ที่เอื้อ หรือช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากมาย เช่น ตัวแปรเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ มโนภาพแห่งตนและความคิดสร้างสรรค์ว่าอาจเพิ่มหรือจำกัดในการสนับสนุนการนำตนเองได้หรือไม่ และการเพิ่มขึ้นของการนำตนเอง สามารถมีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนการสอนที่จัดขึ้นในสถานศึกษาได้หรือไม่ ดังนั้นจึงมีการคิดหาวิธีการวัดการนำตนเองขึ้นมาเพื่อศึกษาและตอบข้อสงสัยเหล่านั้น ดังเช่น Internal - External Scale ของ Rotter หรือ Personal Orientation ของ Shostrom หรือ Autonomous Learner Index (ALI) ของ Ferrel และต่อมาในปี 1977. กลูกิลิเอลมิโน (Guglielmino) ได้สร้างแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง Self-Directed Learning Readiness scale (SDLRS) ซึ่งเครื่องมือของกลูกิลิเอลมิโน มีบทบาทสำคัญในการศึกษาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ดังที่ บรอกเกต และ เฮมสตรา (1991 : 32 - 43) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับนักศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องมี เราสามารถใช้แบบวัด SDLRS โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการคือ

1. ใช้เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการนำตนเอง กับงานทดลองที่ทดลองหรืองานวิจัยหาค่าสหสัมพันธ์ของความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของบุคคล
2. ใช้เป็นเครื่องมือวินิจฉัย การประเมินผู้เรียนในด้านความพร้อมในการเรียนรู้โดยการนำตนเอง กลูกิลิเอลมิโน ได้ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 14 คน ทำการสำรวจ 3 ครั้ง ก่อนรวบรวมข้อมูลนำมาสร้างแบบวัดดังรายละเอียด

ครั้งที่ 1 ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ ระบุองค์ประกอบที่สำคัญที่มีต่อการเรียนรู้โดยการนำตนเอง รวมถึงความสามารถ เจตคติ และบุคลิก ลักษณะ ส่วนตัว นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามสำหรับการสำรวจครั้งต่อไป

ครั้งที่ 2 ส่งแบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นให้กับผู้เชี่ยวชาญ คณะเดิมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งเสนอแนะเพิ่มเติม

ครั้งที่ 3 จัดส่งแบบสอบถามที่เป็นผลสรุปจากแบบสอบถามชุดที่ 2 ให้กับผู้เชี่ยวชาญแสดงเหตุผลกับการให้ระดับความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญคณะเดิมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งเสนอแนะเพิ่มเติมครั้งที่ 3 จัดส่งแบบสอบถามที่เป็นผลสรุปจากแบบสอบถามชุดที่ 2 ให้กับผู้เชี่ยวชาญแสดงเหตุผลกับการให้กับการให้ระดับความคิดเห็นให้กับผู้เชี่ยวชาญ คณะเดิมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งเสนอแนะเพิ่มเติม

ครั้งที่ 4 นำผลจากการสำรวจทั้ง 3 ครั้ง มาเป็นข้อมูลสำหรับการสร้างแบบวัด Self-Directed Learning Readiness Scale (SDLRS) แบบสอบถามนี้เป็นลักษณะการประเมินตนเอง โดยมีตัวเลือกลักษณะมาตราประมาณค่า (Likert - Type Item) จำนวน 41 ข้อ และนำเครื่องมือไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 307 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่แตกต่างกัน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มระดับ High School Juniors กลุ่มระดับ High School Seniors กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาในระดับวิทยาลัยที่เรียนเต็มเวลาและกลุ่มผู้ศึกษาภาคค่ำ กลูกิลีเอลมิโน (Guglielmino. 1977 : 56 - 57) นำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์เป็นรายข้อ (Item Analysis) และประมาณค่าพารามิเตอร์ ของแบบวัด SDLRS ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87 โดยมีองค์ประกอบที่ทำการศึกษา 8 ด้าน ได้แก่

1. การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน (Openness to Learning Opportunities) ได้แก่ ความสนใจในการเรียน ความภูมิใจเมื่อเรียนสำเร็จ ชอบศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด ยอมรับคำติติงในความผิดพลาดของตนเอง และมีความพยายามในการทำความเข้าใจในเรื่องที่ยาก ๆ

2. เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ (Self Concept as an Effective Learner) ได้แก่ ความสามารถที่จะเรียนเมื่อต้องการที่จะเรียน เมื่อตัดสินใจเรียนแล้ว สามารถแบ่งเวลาให้กับการเรียนได้แม้จะมีงานอื่นมากก็ตาม โดยรู้ว่าเมื่อใดที่จะเรียน สามารถหาวิธีการต่าง ๆ

เพื่อเรียนรู้หัวข้อใหม่ ๆ มีความสุขกับการแก้ปัญหาที่ยาก ๆ และรู้ว่าเมื่อต้องการข้อมูลจะไปหาได้จากที่ไหน

3. มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียนรู้ (Initiative and Independence in Learner) หมายถึง ความไม่ท้อถอย แม้จะไม่เข้าใจในสิ่งที่กำลังทำอยู่ชอบที่จะเรียนไม่มีปัญหาในการทำความเข้าใจจากการอ่าน และสามารถทำงานด้วยตนเองได้อย่างดี

4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง (Informed Acceptance of Responsibility for One's Own Learning) ได้แก่การยอมรับตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความฉลาดพอควร มีความเชื่อว่าการคิดอยู่เสมอว่าตนเองเป็นใครกำลังทำอะไร เป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษาศึกษาของตนเอง

5. มีความรักที่จะเรียน (Love of Learning) ได้แก่ความชื่นชมต่อบุคคลที่ศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ มีความต้องการที่จะเรียนและปรารถนาให้มีเวลามากกว่านี้ มีความสนุกสนานในการค้นคว้า และมีความกระหายในการเรียนรู้

6. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ได้แก่มีความคิดที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีสามารถหาแนวทางในการเรียนสิ่งใหม่ ๆ ได้หลายทาง

7. การมองอนาคตในแง่ดี (Positive Orientation to the Future) ได้แก่ ความต้องการที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ชอบคิดถึงเรื่องในอนาคต คิดว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทายและรู้ดีว่าตนเองต้องการเรียนอะไรเพิ่มเติม

8. ความสามารถใช้ทักษะศึกษาหาความรู้ และทักษะการแก้ปัญหา (Ability to Use Basic Study Skills Problem - Solving Skills) ได้แก่มีทักษะในการอ่าน การเขียน การฟัง การจำ มีความสนุกกับการแก้ปัญหา และคิดว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย

หลังจากกลุกลีเอลมิโน ได้จัดทำแบบวัดระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการนำตนเอง (SDLRS) แล้ว พบว่าได้มีผู้นำแบบวัดดังกล่าวมาใช้และศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการนำตนเองอีกหลายราย ดังใน ปี 1981 ปีจอท ได้ศึกษากำหนดการเรียนรู้โดยการนำตนเองของการเรียนรู้แต่ละบุคคล โดยใช้โปรแกรม Seaward County Extension เพื่อพยากรณ์การเรียนรู้โดยการนำตนเองและพยากรณ์คะแนนการเข้าร่วม (Extension Participation Score) พบว่าสถานที่พักอาศัย อายุ เพศ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเรียนรู้โดยการนำตนเองของแต่ละบุคคล การศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ

การเรียนรู้โดยการนำตนเอง (Bejot. 1981 : 2434 - A) ต่อมาในปี 1986 แมกคาร์ที ได้ศึกษาการเรียนรู้โดยการนำตนเอง และเจตคติเรื่องเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ ของนักศึกษา วิชาเอกคณิตศาสตร์ ระหว่างนักศึกษาที่มีอายุน้อย กับนักศึกษาที่มีอายุมาก โดยใช้เครื่องมือ SDLRS และ MAS (Math Attitude Scale) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีอายุน้อย มีระดับ การเรียนรู้โดยการนำตนเองในระดับปานกลาง เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ในเชิงลบ ส่วนใหญ่มีความวิตกกังวล นักศึกษาที่มีอายุมาก มีระดับการเรียนรู้โดยการนำตนเอง ระดับ ปานกลางถึงสูงกว่า มีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์แต่มีความกังวลเช่นเดียวกันกับนักศึกษา ที่มีอายุน้อย เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่าไม่มีความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อยและกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก (Mc. Carthy. 1986: 3279-A) และในปี 1986 เรย์โนลส์ (Reynolds. 1986 : 357-A) ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างความพร้อมในการเรียนรู้โดยการนำตนเองกับแรงจูงใจในการเข้าศึกษาของนักศึกษา ผู้ใหญ่นอกเวลาทำการที่วิทยาลัยชุมชน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 95 คน มีอายุ เฉลี่ย 37.17 ปี โดยใช้เครื่องมือ SDLRS และ EPS (Education Participation Scale) พบ ว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ระหว่างแรงจูงใจในด้านความรู้ทางสถิติปัญญา และความพร้อม ในการเรียนรู้โดยการนำตนเองโดยประสบการณ์และสิ่งปะทะท้าทายต่าง ๆ ในชีวิตเป็น อิทธิพลที่สำคัญ และระบุว่าความสนใจทางด้านสติปัญญาเป็นเหตุผลสำคัญในการเข้าร่วม ในปีเดียวกัน เกรย์ (Grey. 1986 : 1218 -A) ศึกษาการใช้เครื่องมือ SDLRS มีความสัมพันธ์ กับการเลือกการเปลี่ยนแปลงองค์กร โดยใช้เครื่องมือนี้กับผู้จัดการบริษัทโทรศัพท์ย่งกง ในเรื่องของระดับการจัดการและประเมินการปฏิบัติงานของการจัดการ และความเข้าใจใน เรื่องของความสามารถในการแก้ปัญหาความคิดริเริ่ม และระดับการเปลี่ยนแปลง ความต้องการในการเปลี่ยนงาน คะแนนที่ได้จะนำไปเปรียบเทียบกับกลุ่มการเปลี่ยนแปลง ของประชากร ผลจากการวิจัยพบว่าคะแนนของ SDLRS มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับ ระดับการเข้าร่วมในการจัดการและประเมินการปฏิบัติงานของการจัดการ และความเข้าใจใน เรื่องการแก้ปัญหา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ระดับการเปลี่ยนแปลงงานที่ต้องการกระทำ และ ระดับการศึกษา แต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับเพศ อายุ หรือเชื้อชาติ ในปี 1979 โมราด (Mourad. 1978 : 58) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระดับ SDRLS โดยจำแนก ตามระดับผลการศึกษาและเพศจะมีระดับ SDRLS แตกต่างกันหรือไม่ โดยมีนักเรียนที่มีระดับ

สติปัญญาดีเลิศ กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 684 คน และนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยจอร์เจีย จำนวน 185 คน นักเรียนที่มีสติปัญญาดีเลิศทำแบบทดสอบความแตกต่างทางความคิดสร้างสรรค์ (Torrance Tests of Creative Thinking) และนักเรียนจำนวน 569 คน มีครูเป็นผู้ให้คะแนน การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง Mourad พบว่า ระดับของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไม่สัมพันธ์กับชั้นที่ศึกษาในคณะ หรือทำการวิจัยในระหว่างช่วงเวลา 3 ปี หรือจำนวนที่ได้กล่าวมามากกว่า 2 ปี และเมื่อเปรียบเทียบกับระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาดีเลิศ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีสติปัญญาดีเลิศตามที่ครูเป็นผู้ให้ระดับ SDLRS พบว่านักเรียนดังกล่าวมีระดับ SDLRS แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อจำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา และจำแนกตามเพศ กุสกลิเอลมิโน และคนอื่นๆ (Guglielmino, Luzy and others. 1993 : Abstract) และคณะศึกษาถึงการวิเคราะห์ ความต้องการด้านทักษะพื้นฐาน และการออกแบบหลักสูตร สำหรับสถานที่ทำงาน คู่มือการปฏิบัติงานด้วยตนเอง ซึ่งสร้างจากประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีจุดประสงค์เพื่อให้กับผู้เชี่ยวชาญการศึกษาผู้ใหญ่ ผู้ออกแบบหลักสูตร ผู้ที่มีส่วนกระตุ้นและสนับสนุนคนงาน เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานและงานหน้าที่ของตน โดยมีจุดเน้นที่การสร้างทักษะพื้นฐาน การวิเคราะห์กระบวนการทักษะความชำนาญ ทั้งการจัดเตรียม กิจกรรมการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้โดยการนำตนเอง พูชาร์ด (Bouchard. 1994 : Abstract) ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการนำตนเอง เน้นใครคือผู้ที่เรียนรู้ พวกเขาเรียนอะไร และเรียนอย่างไรปี พบว่าการเรียนรู้โดยการนำตนเองนั้นเป็นเพียงวิธีการ หรือตัวแปรหนึ่งเท่านั้น โดยเป็นตัวแปรทางการเรียนทางด้านจิตวิทยา และมีระบบระเบียบ เวลาศึกษาจึงมักจะพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงความสนใจทางด้านการวิจัย จากโครงการเรียนไปสู่ระดับผู้เรียน สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมการเรียนรู้ ลักษณะที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้โดยการนำตนเองมี 3 อย่างคือ

1. เกิดจากองค์ประกอบภายนอกที่มาควบคุมความต้องการของบุคคล
2. เกิดจากองค์ประกอบภายใน โดยมีความต้องการทั้งที่เป็นสัญชาตญาณ หรือความต้องการที่กำหนดขึ้นเอง

3. เป็นระบบของการนำเอาประสบการณ์ชีวิตกับกิจกรรมเข้าด้วยกัน ทั้ง 3 ลักษณะ จึงทำหน้าที่เป็นกรอบในการอธิบาย การเรียนรู้โดยการนำตนเองของแต่ละบุคคลว่าทำไม อย่างไรที่ตัวเขาต้องเรียนรู้โดยการนำตนเอง ในปี 1995 เคียท เพอร์ซี และคนอื่น ๆ (Keith, Percy and others. 1995 : Abstract) ได้ศึกษารูปแบบหรือลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองของผู้ใหญ่ที่พิการ และผู้ดูแลคนพิการเหล่านั้น ที่เมืองแลงแคสเตอร์ ประเทศอังกฤษ ข้อมูลเก็บรวบรวมจากหลายแหล่งดังนี้ คือ ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมายตอบ และได้รับคืน 117 ชุด สัมภาษณ์ผู้ดูแลคนพิการ 8 คน สัมภาษณ์คนที่พิการ 10 คน และทำการสังเกตกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำตนเองของคนพิการและคนควบคุมดูแล พบว่าคนควบคุมดูแลบางคนเอาใจใส่ในการเรียนรู้เกี่ยวกับคนพิการ เพื่อจะได้รู้และเข้าใจมากยิ่งขึ้น ส่วนกิจกรรมการอ่าน เขียน หรือถาม ไม่ถือปฏิบัติตามปกติวิสัย ขณะเดียวกันก็พบว่าทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง ไม่มีการเตรียมการเพื่อที่จะเรียนด้วยตนเอง แต่เป็นการเรียนเกี่ยวกับการวางตัว การปฏิบัติบทบาทหน้าที่ทางสังคม ซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์น้อยมาก ที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง จึงควรพิจารณาเกี่ยวกับการจัดบทบาทหน้าที่ การศึกษาต่อเนื่องให้เป็นแหล่งของการเรียนรู้โดยการนำตนเองสำหรับคนพิการ และผู้ควบคุมดูแล (Straka. 1995 : Abstract) ปี 1994 สตราคา ได้ศึกษาวิจัยในเยอรมัน โดยใช้กลุ่มเป้าหมาย 442 คน ที่มหาวิทยาลัยเบอร์เมน ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการวัดค่าของความพร้อมในการเรียนรู้โดยการนำตนเอง ได้นำเสนอต่อที่ประชุมเอเชียแปซิฟิก ถึงผลการศึกษาถึงโครงสร้าง และความเที่ยงตรงของค่าความพร้อมการเรียนรู้โดยการนำตนเองตามผลการศึกษาของกลุณิเอลมิโน ในปี 1997 บัรวเรด กับทอร์แรนซ์ ได้ศึกษาความเที่ยงตรงของการวัดค่าความพร้อมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยเลือกนักศึกษา 684 คน จากนักศึกษา 1,500 คน ที่เข้าเรียนตามโครงการเด็กเก่ง เด็กอัจฉริยะ มหาวิทยาลัยจอร์เจีย ปี 1990 เวสต์ และเลนด์เลย์ ได้ศึกษาความเหมาะสมขององค์ประกอบ 8 ตัว ที่ส่งผลต่อการเรียนด้วยตนเอง โดยศึกษาจากครู 439 คน และผู้บริหารจากโรงเรียนประถม มัธยมต้น มัธยมปลาย ในรัฐเทนเนสซี ผลการศึกษาวิจัยทั้ง 3 โครงการแม้จะทำแยกจากกัน แต่ก็มีส่วนที่เหมือนกันและไปด้วยกันได้ ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยต่างก็ได้อภิปรายโดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรวิเคราะห์ความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในหลายวัฒนธรรม
2. รูปแบบการศึกษาวิจัยควรแยกแยะให้เห็นอย่างชัดเจน
3. ทฤษฎีที่นำมาอธิบายจากทฤษฎีการเรียนรู้เชิงเดียว และหลากหลาย น่าจะเหมาะสมกว่า รูปแบบที่ใช้องค์ประกอบ

ในปี 2532 นรินทร์ บุญชู (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามแนวคิดของกลุกลีเอลมีโน (Guglielmino) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับตัวแปรทางด้านเพศ ขณะที่ศึกษาเหตุผลในการเข้าศึกษา วิธีการเรียน ผลการศึกษา และการประกอบอาชีพขณะศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้น โดยดัดแปลงมาจากแบบวัดระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการนำตนเอง (Self - Directed Learning Readiness Scale) จัดทำโดย กลุกลีเอลมีโน (Guglielmino) ผลจากการศึกษา พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในระดับสูงเพียง 2 ด้าน คือเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ และการมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง อยู่ในระดับกลาง 6 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การมองอนาคตในแง่ดี มีความรักในการเรียน มโนคติของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่ประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้ และทักษะการ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่ม และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง การศึกษาตัวแปรที่ผลต่อการเรียนรู้พบว่า ขณะที่ศึกษาและผลการศึกษาที่ต่างกันจะมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการนำตนเอง มากกว่านักศึกษาเพศหญิง ส่วนตัวแปรอื่นๆ อีก 3 ด้านคือเหตุผลที่เข้าศึกษา วิธีการเรียน และการประกอบอาชีพขณะศึกษา ไม่แตกต่างกัน และปี พ.ศ.2533 สุวรรณ ยะนักร (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนโดยการนำตนเองในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนโดยการนำตนเองของครูสังคมศึกษาและนักศึกษาผู้ใหญ่ ในประเด็นต่าง ๆ 5 ด้าน ได้แก่การวิเคราะห์ความต้องการ การกำหนด จุดมุ่งหมายในการเรียน การวางแผนการเรียน การแสวงหาแหล่งวิทยาการ และการประเมินผลการเรียน โดยสร้างเครื่องมือจากกรอบแนวคิดการเรียนรู้โดยการนำตนเองของ Knowles 5 ด้าน ดังกล่าว ผลการวิเคราะห์พบว่า เมื่อเปรียบเทียบ

ความคิดเห็นของครูและนักศึกษาผู้ใหญ่มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว คือการวางแผนการเรียนรู้ หรือสรุปได้ว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีระดับความคิดเห็นในเรื่องการวางแผนการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมากกว่าครู ต่อมาในปี พ.ศ. 2534 ส่องหล้า เทพเชาว์นะ (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาทางไกล ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครปฐมโดยใช้แนวคิดของ Guglielmino เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำ กลาง และสูง และเพื่อเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาทางไกลที่เรียนเพียง 1 ภาคเรียน กับนักศึกษาทางไกลที่เรียนมาแล้ว 2 ภาคเรียนโดยใช้เครื่องมืออินทร บุญชู ซึ่งได้ดัดแปลงมาจากเครื่องมือ Self - Directed Learning Readiness Scale (SDLRS) ของ กุลกลีเคิลมิโน (Guglielmino) ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาทางไกล ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครปฐมมีองค์ประกอบรวมลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับสูง และเมื่อวิเคราะห์รายองค์ประกอบมีเพียง 2 ด้านที่อยู่ในระดับสูง คือการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำ กลาง และสูง ปรากฏว่าไม่พบความสัมพันธ์ แต่พบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่าง นักศึกษาที่เริ่มลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2533 ของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำทั้งในองค์ประกอบรวม ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และรายองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ มโนคติของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ และ ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับกลางและสูง ไม่พบความแตกต่าง และปี พ.ศ. 2537 ศศิธร กุลสิริสวัสดิ์ (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรม และศึกษาเปรียบเทียบระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองจำแนกตามเพศ อายุ หลักสูตร ระดับผลการศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพที่นักศึกษาคาดหวัง ขนาดของวิทยาลัยเกษตรกรรม และประเภทสถานศึกษา การศึกษาวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามที่พัฒนาจากแบบวัด Self - Directed Learning Readiness Scale ของ guglielmino กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษา 418 คน จากวิทยาลัยเกษตรกรรมชัยนาท วิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรี และศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรม ผลจากการศึกษาพบว่าโดยภาพรวม นักศึกษามีความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ระดับสูง เมื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง จำแนกตามเพศ อาชีพของผู้ปกครอง อาชีพที่นักศึกษาคาดหวัง ขนาดวิทยาลัย และประเภทสถานศึกษาพบว่ามีความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ไม่แตกต่างกัน หากจำแนกตามอายุหลักสูตร และระดับผลการศึกษา พบว่ามีระดับแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .01, .05 และ .07 ตามลำดับ

จากงานวิจัยของต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง พบว่าการเรียนรู้ โดยการชี้นำตนเองจะเกิดได้ต้องมีองค์ประกอบทั้งภายใน และภายนอกมาควบคุมตามความต้องการของบุคคล และเป็นการนำเอาประสบการณ์ชีวิตกับกิจกรรมเข้าด้วยกัน ในส่วนของการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองมีการระบุชัดเจนว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง นักศึกษาที่มีอายุมาก และน้อยมีระดับการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองที่ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจในการศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ วิธีการเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา และผลการเรียนเดิม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามสาระดังนี้ คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต รวม 24 โปรแกรมวิชา จำนวน 2,721 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจิจและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 544 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสาขาวิชาที่ศึกษาและชั้นปีที่ศึกษา รายละเอียดดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโปรแกรมวิชา

รายวิชา/โปรแกรมวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	รวม
<u>สาขาวิชาการศึกษา</u>			
การศึกษาประถมศึกษา	37	7	
การประถมศึกษา	47	9	
การศึกษาพิเศษ	58	12	
ภาษาไทย	33	7	

ตาราง 1 (ต่อ)

รายวิชา/โปรแกรมวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	รวม
สังคมศึกษา	41	8	91
คหกรรมศาสตร์	87	17	
คณิตศาสตร์	33	7	
คอมพิวเตอร์ศึกษา	52	10	
เทคโนโลยีและนวัตกรรม	35	7	
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	35	7	
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์			95
วิทยาการคอมพิวเตอร์	130	26	
สถิติประยุกต์	52	10	
คหกรรมศาสตร์ทั่วไป	49	10	
เคมี	56	11	
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	58	12	
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	62	12	
ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	72	14	358
สาขาวิชาศิลปศาสตร์			
นิเทศศาสตร์	341	68	
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	228	46	
ภาษาอังกฤษ	113	23	
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	149	30	
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	151	30	
การจัดการทั่วไป	382	77	
การบริหารธุรกิจ	420	84	
รวม	2,721	544	544

ที่มา สำนักทะเบียนและประมวลผล สถาบันราชภัฏสวนดุสิต 2541.

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงมาจากแบบทดสอบความพร้อมการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเอง SDLRS (Self - Directed Learning Readiness Scale) Form A ของลูซี่ แมดเซน กลูกลิเอลมิโน (Lucy Madsen Guglielmino) มีข้อคำถามจำนวน 58 ข้อ ได้นำมาแปลเป็นภาษาไทย และใช้เก็บข้อมูลกับนักศึกษาในระบบทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (สิริรัตน สัมพันธ์ยุทธ. 2539) ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ได้ข้อคำถามรวม 65 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องเพศ ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา ผลการเรียนเดิม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูที่มีต่อนักศึกษาใน 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามข้อ 4, 9, 11, 19, 22, 24, 27
2. การเลี้ยงดูแบบเผด็จการ จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามข้อ 5, 10, 13, 15, 18, 20, 29
3. การเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามข้อ 1, 2, 6, 11, 14, 16, 21, 25
4. การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามข้อ 3, 9, 12, 17, 23, 26, 28

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของคะแนนในแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงดู ดังนี้

เป็นความจริงมากที่สุด	คะแนน	5
เป็นความจริงมาก	คะแนน	4
เป็นความจริงปานกลาง	คะแนน	3
เป็นความจริงน้อย	คะแนน	2
เป็นความจริงน้อยที่สุด	คะแนน	1

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้ คือ

ในการจำแนกกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูใน 4 แบบ ให้เป็นกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูในแบบนั้น ๆ ในระดับมากและระดับน้อย ผู้วิจัยจัดกลุ่มดังนี้ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อในระดับเป็นจริงมากที่สุดและเป็นจริงค่อนข้างมาก ให้เป็นกลุ่มผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูในแบบนั้น ๆ ในระดับมาก ส่วนผู้ที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อในระดับเป็นจริงค่อนข้างน้อยและเป็นจริงน้อยที่สุด ให้เป็นกลุ่มผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูในแบบนั้น ๆ ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ รวม 8 ด้าน ดังนี้

1. การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย ข้อคำถามทางบวก ได้แก่ข้อ 1, 43, 46, 49, 54 และข้อคำถามทางลบ ได้แก่ข้อ 6, 23, 35
2. เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ จำนวน 9 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามทางบวก ได้แก่ข้อ 4, 10, 11, 27, 30, 42, 50, 57 และข้อคำถามทางลบ ได้แก่ข้อ 32
3. มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามทางบวก ได้แก่ข้อ 13, 18, 21, 29, 41 และข้อคำถามทางลบ ได้แก่ข้อ 7, 12, 56
4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง จำนวน 9 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามทางบวก ได้แก่ข้อ 2, 15, 16, 24, 31, 40, 55 และข้อคำถามทางลบ ได้แก่ข้อ 20, 22
5. มีความรักที่จะเรียน จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามทางบวก ได้แก่ข้อ 3, 5, 14, 17, 28, 45, 47 และข้อคำถามทางลบ ได้แก่ข้อ 44
6. มีความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามทางบวก ได้แก่ ข้อ 25, 34, 36, 38, 60, 62, 64 และข้อคำถามทางลบ ได้แก่ข้อ 48
7. มองอนาคตในแง่ดี จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามทางบวก ได้แก่ข้อ 26, 8, 37, 39, 52, 58 และข้อคำถามทางลบ ได้แก่ข้อ 53
8. มีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามทางบวก ได้แก่ข้อ 9, 33, 51, 61, 63, 65 และข้อคำถามทางลบ ได้แก่ข้อ 19, 59

แบบสอบถามคุณลักษณะมีทั้งข้อคำถามทางบวก (Positive) และข้อคำถามทางลบ (Negative) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดการให้คะแนน 5 ระดับ คือ

		ข้อคำถามทางบวก	ข้อคำถามทางลบ
เป็นความจริงมากที่สุด	คะแนน	5	1
เป็นความจริงมาก	คะแนน	4	2
เป็นความจริงปานกลาง	คะแนน	3	3
เป็นความจริงน้อย	คะแนน	2	4
เป็นความจริงน้อยที่สุด	คะแนน	1	5

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 5.00 หมายความว่า นักศึกษามีคุณลักษณะการนำตนเองในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายความว่า นักศึกษามีคุณลักษณะการนำตนเองในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 2.49 หมายความว่า นักศึกษามีคุณลักษณะการนำตนเองในระดับน้อย

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพนธ์ เจียรกุล รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระพัฒนานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิภา จิตุชัย และ ดร.มนัส บุญประกอบ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับ นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยใช้เทคนิคการหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ แล้วใช้การทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.734 ขึ้นไปไว้ในแบบสอบถาม (Flemming and Nellis. 1994 : 374)

สำหรับข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงในด้านสำนวน ภาษาและเนื้อหาพร้อมกับประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท ได้ข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 94 ข้อ

3. นำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1971 : 152) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำเอกสารขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อผู้บังคับบัญชา และทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อทำการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อแนบในแบบสอบถาม แจกต่อหัวหน้าโปรแกรมวิชาแต่ละโปรแกรม เพื่อแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัยในชั้นเรียนจากอาจารย์ผู้สอนเป็นรายโปรแกรมวิชา แบบสอบถามที่แจกไปมีจำนวน 544 ฉบับ แบบสอบถามที่ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ถูกต้อง จำนวน 412 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.74

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ตามความมุ่งหมายข้อ 1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ในองค์ประกอบโดยรวมและเป็นรายด้าน โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3. ตามความมุ่งหมายข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษาจำแนกตามตัวแปรเพศ และวิธีการเลี้ยงดูโดยใช้การทดสอบค่าที สำหรับตัวแปร ระดับการศึกษาของบิดามารดา และผลการเรียนเดิม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) แล้วทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1.1 หาค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
- 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนก โดยการหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มสูงและการหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ แล้วใช้การทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Flemming and Nellis. 1994 : 374)

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1971 : 152)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ (Ferguson. 1981 : 190, 308)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
p	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ วิธีการเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของบิดา มารดา

ตอนที่ 2 การศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตามองค์ประกอบรายด้าน รวม 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน ด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ ด้านมีความคิดริเริ่ม และมีอิสระในการเรียน ด้านมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ด้านมีความรักที่จะเรียน ด้านมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านมองอนาคตในแง่ดี และด้านมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ไขปัญหา โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ และวิธีการเลี้ยงดู ใช้การทดสอบค่าที ส่วนตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา-มารดา และผลการเรียนเดิม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา และผลการเรียนเดิม

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	132	32.04
- หญิง	280	67.96
ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา		
- ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี	186	45.15
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	226	54.85
ผลการเรียนเดิม		
- ผลการเรียนเดิมสูง (2.75 ขึ้นไป)	98	23.77
- ผลการเรียนเดิมนปานกลาง (ระหว่าง 2.00 - 2.74)	260	63.12
- ผลการเรียนเดิมต่ำ (ต่ำกว่า 2.00 ลงมา)	54	13.11

จากตาราง 2 แสดงว่านักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษานหญิง (ร้อยละ 67.96) ระดับการศึกษาของบิดา-มารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษิต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 54.85) และนักศึกษาส่วนใหญ่มีผลการเรียนเดิมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 63.12)

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร วิธีการเลี้ยงดู

ตัวแปรที่ศึกษา	ระดับมาก	ระดับน้อย
	จำนวน (ค่าร้อยละ)	จำนวน (ค่าร้อยละ)
วิธีการเลี้ยงดู		
1. การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	340 (82.52)	50 (12.13)
2. การเลี้ยงดูแบบเผด็จการ	53 (12.86)	336 (81.56)
3. การเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป	111 (26.94)	257 (62.38)
4. การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	41 (9.95)	355 (86.17)

จากตาราง 3 แสดงว่านักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับมาก (ร้อยละ 82.52) ส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเผด็จการในระดับน้อย (ร้อยละ 81.56) ส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปในระดับน้อย (ร้อยละ 62.38) และส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในระดับน้อย (ร้อยละ 86.17)

ตอนที่ 2 การศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน ด้านความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดี ด้านมีความคิด ริเริ่มและมีอิสระในการเรียน ด้านมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ด้านความรักที่จะเรียน ด้านมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านมองอนาคตในแง่ดี และด้านมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา วิเคราะห์จากค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 4 -12

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน

คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	n = 412		การแปลความหมาย
	$\bar{X}$	SD	
1. การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน	3.59	1.04	มาก
2. เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้	3.25	0.97	ปานกลาง
3. มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน	3.22	1.03	ปานกลาง
4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง	3.85	0.99	มาก
5. มีความรักที่จะเรียน	3.65	0.87	มาก
6. มีความคิดสร้างสรรค์	3.21	0.90	ปานกลาง
7. มองอนาคตในแง่ดี	3.71	1.03	มาก
8. มีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา	3.19	1.04	ปานกลาง
รวม	3.46	0.99	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, $SD = 0.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษามีคุณลักษณะด้าน การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง มีความรักที่จะเรียนและมองอนาคตในแง่ดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59-3.85$, $SD = 0.87-1.04$) ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน เป็นรายชื่อ

ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน	n = 412		การแปล ความหมาย
	$\bar{X}$	SD	
1. เป็นคนไม่หาความรู้ตลอดเวลา	3.12	0.73	ปานกลาง
2. พอใจในการได้แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน	3.06	0.86	ปานกลาง
3. ยิ่งเรียนมากยิ่งพบสิ่งที่น่าสนใจมากขึ้น	3.99	0.82	มาก
4. ต้องการเรียนรู้มากขึ้นเพื่อพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น	4.02	0.79	มาก
5. การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต	4.51	0.73	มาก
6. ต้องใช้เวลาใคร่ครวญ ก่อนตัดสินใจลงมือเรียนสิ่งใหม่	2.51	0.88	ปานกลาง
7. ห้องสมุดเป็นสถานที่ที่น่าเบื่อหน่าย	3.99	0.86	มาก
8. ไม่ชอบเมื่อมีผู้รู้มาชี้แนะข้อผิดพลาดของงานที่กำลังทำอยู่	3.51	1.03	ปานกลาง
รวม	3.59	1.04	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่านักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, $SD = 1.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากได้แก่ ข้อ 3 ยิ่งเรียนมากยิ่งพบสิ่งที่น่าสนใจมากขึ้น ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.82$) ข้อ 4 ต้องการเรียนรู้มากขึ้นเพื่อพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.02$, $SD = 0.79$) การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต ($\bar{X} = 4.51$, $SD = 0.73$) และข้อ 7 ห้องสมุดเป็นสถานที่ที่น่าเบื่อหน่าย ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.86$) ส่วนข้ออื่น ๆ นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดี เป็นรายข้อ

ด้านความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดี	n = 412		การแปล
	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
1. รู้สึกว่าให้ความสนใจกับการเรียนน้อยเมื่อเทียบกับบุคคลอื่น	3.07	0.96	ปานกลาง
2. หากมีความสนใจในเรื่องใดจะต้องหาหนทางเรียนรู้ในสิ่งนั้นให้ได้	3.64	0.86	มาก
3. สามารถรู้ว่าจะเสาะแสวงหาข้อมูลได้จากแหล่งใด	3.09	0.83	ปานกลาง
4. สามารถเรียนได้ดีเมื่อเทียบกับคนอื่น ๆ	2.95	0.83	ปานกลาง
5. สามารถเรียนด้วยตนเองได้แทบทุกเรื่องที่ต้องการจะรู้	2.93	0.94	ปานกลาง
6. มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ	3.37	0.75	ปานกลาง
7. มักเป็นผู้นำกลุ่มในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ	2.83	0.88	ปานกลาง
8. ในการเรียนไม่มีใครช่วยเราได้ดีกว่าตัวเราเอง	4.27	0.90	มาก
9. สามารถเรียนได้ดีด้วยตนเอง	3.07	0.85	ปานกลาง
รวม	3.25	0.97	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่านักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านมีความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, $SD = 0.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก คือข้อ 2 หากมีความสนใจเรื่องใดจะต้องหาหนทางเรียนรู้ในสิ่งนั้นให้ได้ ($\bar{X} = 3.64$, $SD = 0.86$) และ ข้อ 8 ในการเรียนไม่มีใครช่วยเราได้ดีกว่าตัวเราเอง ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.90$) ส่วนข้ออื่น ๆ นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จำแนก มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน เป็นรายข้อ

ด้านมีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน	n = 412		การแปลความหมาย
	$\bar{X}$	SD	
1. เวลาเรียนในชั้นเรียนต้องการให้ผู้สอนบอกให้ชัดเจนทุกขั้นตอนว่าจะต้องทำอะไรบ้าง	2.12	0.95	น้อย
2. มีความคิดดีแต่ไม่สามารถทำให้เป็นจริงได้	2.93	0.90	ปานกลาง
3. การเรียนรู้ไม่ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ	3.77	0.96	มาก
4. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในชั้นเรียนว่าจะเรียนอะไร อย่างไร	3.26	0.85	ปานกลาง
5. สามารถแบ่งเวลาเพื่อการเรียนรู้ได้ไม่ว่าภารกิจจะมากเพียงใด	3.49	0.90	มาก
6. สามารถวินิจฉัยด้วยตนเองว่าต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมหรือไม่	3.60	0.83	มาก
7. ไม่ชอบตอบคำถามที่ไม่มีคำตอบใดคำตอบหนึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้อง	3.39	1.07	ปานกลาง
8. รู้สึกสนุกกับการคิดวิธีการแก้ปัญหา	3.19	0.82	ปานกลาง
รวม	3.22	1.03	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่านักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านมีความคิดริเริ่มโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, $SD = 1.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากในข้อ 3 การเรียนรู้ไม่ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.96$) ข้อ 5 สามารถแบ่งเวลาเพื่อการเรียนรู้ได้ไม่ว่าภารกิจจะมากเพียงใด ($\bar{X} = 3.49$, $SD = 0.90$) และข้อ 6 สามารถวินิจฉัยด้วยตนเองว่าต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมหรือไม่ ($\bar{X} = 3.60$, $SD = 0.83$) นอกจากนั้น ข้อ 18 เวลาเรียนในชั้นเรียนต้องการให้ผู้สอนบอกให้ชัดเจนทุกขั้นตอนว่าจะ

ต้องทำอะไรบ้าง นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.12$, $SD = 0.95$) ส่วนข้ออื่น ๆ นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง เป็นรายชื่อ

ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง	n = 412		การแปลความหมาย
	$\bar{X}$	SD	
1. สามารถบอกกับตนเองได้ว่าต้องการเรียนอะไร	3.52	1.03	มาก
2. ถ้าไม่เรียนก็ไม่ถือว่าเป็นความผิด	3.94	1.14	มาก
3. ขอให้สอบได้คะแนนสูง ถึงแม้ไม่มีความรู้ตามเรื่องที่เรียนก็พอใจแล้ว	3.64	1.12	มาก
4. ในการเรียนไม่มีใครรับผิดชอบแทนเราได้นอกจากตัวเราเอง	4.48	0.76	มาก
5. สามารถประเมินผลการเรียนของตนเองได้ว่า ได้ผลดีหรือไม่	3.83	0.77	มาก
6. มีความชื่นชอบบุคคลที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	3.87	0.94	มาก
7. ตีใจที่ได้เรียนรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดตามที่คาดหวัง	4.16	0.74	มาก
8. สามารถบังคับตนเองให้กระทำในสิ่งที่ไม่อยากทำได้	3.24	0.94	ปานกลาง
9. ในแต่ละปีได้เรียนรู้ด้วยตนเองในหลาย ๆ เรื่อง	4.00	0.86	มาก
รวม	3.85	0.99	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, $SD = 0.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่ นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 8 สามารถบังคับตนเองให้กระทำในสิ่งที่ไม่อยากทำได้ นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วย
การนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
ด้านความรักที่จะเรียน เป็นรายชื่อ

ด้านการมีความรักที่จะเรียน	n = 412		การแปล ความหมาย
	$\bar{X}$	SD	
1. เมื่อพบสิ่งใหม่ที่ไม่เข้าใจ จะให้ความสนใจกับสิ่งนั้น	3.58	0.81	มาก
2. ไม่ชอบการเรียนรู้ที่ทำทลายความสามารถ	3.57	0.83	มาก
3. ชอบที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่เสมอ	3.63	0.81	มาก
4. การเรียนเรื่องยากไม่เป็นปัญหา ถ้ามีความสนใจในเรื่องนั้น	3.84	0.91	มาก
5. อยากให้มีเวลาในแต่ละวันมากขึ้น เพราะมีสิ่งที่ต้องการเรียนรู้อีกมาก	3.79	0.94	มาก
6. รู้สึกสนุกในการค้นหาคำตอบ สำหรับคำถามที่สนใจ	3.60	0.89	มาก
7. มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่	3.43	0.83	ปานกลาง
8. การเรียนรู้เป็นเรื่องที่สนุก	3.78	0.83	มาก
รวม	3.65	0.87	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่านักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการมีความรักที่จะเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, $SD = 0.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่ นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 7 มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นรายชื่อ

ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	n = 412		การแปล ความหมาย
	$\bar{X}$	SD	
1. เชื่อว่าการใช้วิธีเดิมที่เคยได้ผลมาแล้ว จะดีกว่าการใช้วิธีการใหม่	2.92	0.82	ปานกลาง
2. มีความคิดว่าเราสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้หลายวิธี	4.16	0.81	มาก
3. ชอบทดลองสิ่งใหม่ ๆ แม้ไม่แน่ใจว่าผลจะออกมาเป็นเช่นไร	3.42	0.93	ปานกลาง
4. สามารถค้นคว้าวิธีในการเรียนรู้ใหม่ได้	3.02	0.79	ปานกลาง
5. มีความพยายามสูงในการคิดค้นหาสิ่งใหม่	3.08	0.77	ปานกลาง
6. ไม่ชอบทำสิ่งใดโดยการใช่วิธีการที่เคยทำมาแล้ว	2.91	0.78	ปานกลาง
7. การปฏิบัติตามวิธีการที่ผู้อื่นเคยปฏิบัติมาแล้ว เป็นวิธีการที่ได้ผลมากที่สุด	3.02	0.86	ปานกลาง
8. การคิดหาวิธีการเรียนและการแก้ปัญหา มักจะไม่เหมือนผู้อื่น	3.11	0.78	ปานกลาง
รวม	3.21	0.90	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการมีความคิดสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$, $SD = 0.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่ นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 2 มีความคิดว่าเราสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้หลายวิธี ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.81$) นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านการมองอนาคตในแง่ดี เป็นรายชื่อ

ด้านการมองอนาคตในแง่ดี	n = 412		การแปล ความหมาย
	$\bar{X}$	SD	
1. การเรียนตลอดเวลาเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย	3.07	1.14	ปานกลาง
2. รู้สึกอยู่เสมอว่าเราเป็นใคร มาจากไหน และกำลังทำอะไร สิ่งนี้มีผลต่อความสำคัญของการศึกษา	3.84	0.95	มาก
3. พยายามนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง	3.73	0.88	มาก
4. ชอบคิดเกี่ยวกับอนาคตข้างหน้า	4.09	0.88	มาก
5. คิดว่าปัญหาเป็นเรื่องที่ทำหายมากกว่าที่จะเห็นว่าเป็น "สัญญาณ" ให้หยุดทำ	3.37	0.85	ปานกลาง
6. ไม่มีใครแก่เกินไปที่จะเรียน	4.47	0.82	มาก
7. เชื่อว่า "ผู้เรียน" คือ "ผู้นำ"	3.43	0.99	ปานกลาง
รวม	3.71	1.03	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการมองอนาคตในแง่ดีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, $SD = 1.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่ นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 1 การเรียนตลอดเวลาเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย ข้อ 5 คิดว่าปัญหาเป็นเรื่องที่ทำหายมากกว่าจะเห็นว่าเป็น "สัญญาณ" ให้หยุดทำ และข้อ 7 เชื่อว่า "ผู้เรียน" คือ "ผู้นำ" ที่นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ด้านการมีทักษะในการเรียนและการแก้ปัญหา เป็นรายชื่อ

ด้านการมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและ การแก้ปัญหา	n= 500		การแปล
	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
1. อ่านหนังสือแล้วไม่ค่อยเข้าใจ	2.81	0.93	ปานกลาง
2. มักลืมหทเรียน และงานที่อาจารย์สั่งเสมอ	3.11	1.01	ปานกลาง
3. เมื่อทำงานตามลัฟัง จะทำได้ไม่ดีนัก	2.73	0.89	ปานกลาง
4. ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานของการเรียน (การฟัง การอ่าน การเขียน การจำ เป็นต้น)	3.30	1.06	ปานกลาง
5. เชื่อว่าการเรียนรู้วิธีเรียนเป็นสิ่งสำคัญ	4.19	0.82	มาก
6. มักให้เพื่อนในชั้นเรียนช่วยอธิบายอีกครั้ง หลังจากที่อาจารย์อธิบายแล้ว	3.12	1.01	ปานกลาง
7. มักจดบันทึกเนื้อหาที่อาจารย์สอนไม่ทัน	2.97	1.04	ปานกลาง
8. สามารถแก้ปัญหาในเรื่องการเรียนได้ด้วยตนเอง	3.27	0.83	ปานกลาง
รวม	3.19	1.04	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหาโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, $SD = 1.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 5 “เชื่อว่าการเรียนรู้วิธีเรียนเป็นสิ่งสำคัญ” ($\bar{X} = 4.19$, $SD = 0.82$) นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตาม ตัวแปร เพศ วิธีการเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของบิดามารดา และผลการเรียนเดิม ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 13 - 21

ตาราง 13 การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม เพศ

คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	ชาย (n = 132)		หญิง (n = 280)		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน	3.60	0.44	3.58	0.36	0.40	0.63
2. เชื่อกันว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้	3.32	0.47	3.21	0.45	2.15	0.03
3. มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน	3.22	0.32	3.22	0.35	0.10	0.92
4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง	3.86	0.46	3.85	0.44	0.18	0.86
5. มีความรักที่จะเรียน	3.71	0.51	3.62	0.50	1.65	0.10
6. มีความคิดสร้างสรรค์	3.29	0.38	3.17	0.38	2.88	0.00
7. มองอนาคตในแง่ดี	3.65	0.52	3.74	0.49	-1.72	0.09
8. มีทักษะที่จะเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา	3.21	0.34	3.17	0.33	1.05	0.29
รวม	3.48	0.32	3.45	0.30	1.07	0.29

จากตาราง 13 แสดงว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชายและหญิง มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ และด้านมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ
 ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม
 วิธีการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

คุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเอง	การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย				t	p
	มาก (n = 340)		น้อย (n = 50)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน	3.62	0.36	3.42	0.45	-2.90	0.01
2. เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้	3.28	0.44	3.07	0.49	-2.90	0.01
3. มีความคิดริเริ่มและมีอิสระใน การเรียน	3.24	0.34	3.14	0.34	-1.90	0.06
4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของ ตนเอง	3.88	0.44	3.71	0.43	-2.62	0.01
5. มีความรักที่จะเรียน	3.69	0.47	3.45	0.59	-2.81	0.01
6. มีความคิดสร้างสรรค์	3.22	0.38	3.12	0.42	-1.51	0.14
7. มองอนาคตในแง่ดี	3.77	0.48	3.44	0.51	-4.23	0.00
8. มีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและ การแก้ปัญหา	3.21	0.32	3.06	0.36	-2.84	0.01
รวม	3.49	0.29	3.30	0.32	-3.83	0.00

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับมาก มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมแตกต่างจากนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน พบว่ามีคุณลักษณะด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง มีความรักที่จะเรียน มองอนาคตในแง่ดี และมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านมีความคิดริเริ่ม และมีอิสระในการเรียน และด้านมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน

ตาราง 15 การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษาภาคปกติ
 ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม
 วิธีการเลี้ยงดูแบบเผด็จการ

คุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเอง	การเลี้ยงดูแบบเผด็จการ				t	p
	มาก (n = 53)		น้อย (n = 336)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน	3.50	0.36	3.61	0.38	2.03	0.05
2. เชื่อกันว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้	3.25	0.48	3.25	0.45	0.08	0.93
3. มีความคิดริเริ่มและมีอิสระใน การเรียน	3.20	0.29	3.22	0.35	0.55	0.59
4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของ ตนเอง	3.78	0.43	3.88	0.45	1.49	0.14
5. มีความรักที่จะเรียน	3.74	0.44	3.65	0.50	-1.35	0.18
6. มีความคิดสร้างสรรค์	3.34	0.36	3.18	0.39	-2.88	0.01
7. มองอนาคตในแง่ดี	3.74	0.54	3.72	0.50	-0.28	0.78
8. มีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและ การแก้ปัญหา	3.19	0.40	3.20	0.32	0.17	0.87
รวม	3.47	0.29	3.46	0.31	-0.07	0.95

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเผด็จการ ในระดับมาก มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเผด็จการในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายด้าน นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเผด็จการแตกต่างกัน มีคุณลักษณะด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียนและด้านมีความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 16 การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษาภาคปกติ
 ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม
 วิธีการเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป

คุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเอง	การเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง มากเกินไป				t	p
	มาก (n = 111)		น้อย (n = 257)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน	3.62	0.36	3.58	0.39	-0.90	0.37
2. เชื่อกันว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้	3.26	0.45	3.25	0.46	-0.22	0.83
3. มีความคิดริเริ่มและมีอิสระใน การเรียน	3.22	0.34	3.23	0.34	0.17	0.87
4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของ ตนเอง	3.89	0.43	3.85	0.45	-0.79	0.43
5. มีความรักที่จะเรียน	3.68	0.46	3.65	0.52	-0.62	0.54
6. มีความคิดสร้างสรรค์	3.26	0.37	3.17	0.39	-2.05	0.04
7. มองอนาคตในแง่ดี	3.85	0.49	3.66	0.51	-3.29	0.00
8. มีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและ การแก้ปัญหา	3.22	0.33	3.17	0.32	-1.36	0.17
รวม	3.50	0.28	3.44	0.32	-1.64	0.10

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปในระดับมาก มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป มีคุณลักษณะด้านมีความคิดสร้างสรรค์และด้านมองอนาคตในแง่ดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตาราง 17 การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษาภาคปกติ
 ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม
 วิธีการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

คุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเอง	การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย				t	p
	มาก (n = 41)		น้อย (n = 355)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน	3.40	0.42	3.61	0.36	3.04	0.00
2. เชื่อกันว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้	3.29	0.52	3.24	0.44	-0.63	0.53
3. มีความคิดริเริ่มและมีอิสระใน การเรียน	3.16	0.34	3.22	0.34	1.09	0.28
4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของ ตนเอง	3.72	0.45	3.87	0.44	2.08	0.04
5. มีความรักที่จะเรียน	3.65	0.53	3.66	0.49	0.12	0.90
6. มีความคิดสร้างสรรค์	3.33	0.46	3.19	0.37	-1.80	0.08
7. มองอนาคตในแง่ดี	3.64	0.55	3.74	0.48	1.09	0.28
8. มีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและ การแก้ปัญหา	3.09	0.35	3.20	0.32	1.94	0.06
รวม	3.41	0.33	3.47	0.30	1.06	0.30

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ในระดับมาก มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีคุณลักษณะด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 18 การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษาภาคปกติ
 ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม
 ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา

คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	ปริญญาตรีและสูงกว่า		ต่ำกว่าปริญญาตรี		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน	3.56	0.40	3.60	0.37	-1.02	0.31
2. เชื่อกันว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้	3.25	0.47	3.24	0.45	0.16	0.87
3. มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน	3.19	0.34	3.24	0.35	-1.71	0.09
4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง	3.83	0.47	3.87	0.42	-0.98	0.33
5. มีความรักที่จะเรียน	3.62	0.51	3.68	0.50	-1.24	0.22
6. มีความคิดสร้างสรรค์	3.21	0.40	3.21	0.37	-0.07	0.95
7. มองอนาคตในแง่ดี	3.69	0.54	3.73	0.47	-0.84	0.40
8. มีทักษะที่จะเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา	3.20	0.34	3.18	0.33	0.61	0.54
รวม	3.44	0.33	3.47	0.29	-0.89	0.38

จากตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่บิดา-มารดามีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 8 ด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ
 ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม
 ผลการเรียนระดับเดิม

คุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเอง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
การเปิดใจรับโอกาสที่ จะเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.93	0.96	6.53	0.00
	ภายในกลุ่ม	409	60.55	0.14		
	รวม	411	62.49			
เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียน ที่ดีได้	ระหว่างกลุ่ม	2	2.59	1.29	6.20	0.00
	ภายในกลุ่ม	409	85.56	0.20		
	รวม	444	49.65			
มีความคิดริเริ่มและมีอิสระ ในการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.30	0.15	1.259	0.28
	ภายในกลุ่ม	409	49.34	0.12		
	รวม	411	49.65			
มีความรับผิดชอบต่อการ เรียนของตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.73	0.36	1.80	0.16
	ภายในกลุ่ม	409	83.24	0.20		
	รวม	411	83.97			
มีความรักที่จะเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.16	0.58	2.27	0.10
	ภายในกลุ่ม	409	104.48	0.25		
	รวม	411	105.65			
มีความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.17	0.86	0.56	0.57
	ภายในกลุ่ม	409	62.67	0.15		
	รวม	411	62.74			
มองอนาคตในแง่ดี	ระหว่างกลุ่ม	2	0.47	0.23	0.93	0.39
	ภายในกลุ่ม	409	104.98	0.25		
	รวม	411	105.46			
มีทักษะที่จำเป็นในการเรียน และการแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.13	0.65	0.56	0.56
	ภายในกลุ่ม	409	47.03	0.11		
	รวม	411	47.16			

ตาราง 19 (ต่อ)

คุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเอง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.43	0.21	2.25	.10
	ภายในกลุ่ม	409	39.45	0.96		
	รวม	411	39.88			

จากตาราง 19 แสดงว่านักศึกษา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่มีผลการเรียนเดิมแตกต่างกันมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมต่างกันมีคุณลักษณะด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน ด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะการนำตนเองด้านเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน จำแนกตามผลการเรียนเดิม

ผลการเรียนเดิม		ผลการเรียนเดิมสูง (2.75 ขึ้นไป) 3.66	ผลการเรียนเดิม ปานกลาง (2.00 - 2.74) 3.55	ผลการเรียนเดิมต่ำ (ต่ำกว่า 1.99) 3.53
	$\bar{X}$			
1. ผลการเรียนเดิมสูง (สูงกว่า 2.75)	3.66		*	*
2. ผลการเรียนเดิม ปานกลาง (2.00 - 2.74)	3.55			
3. ผลการเรียนเดิมต่ำ (ต่ำกว่า 1.99)	3.53			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่านักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่มีผลการเรียนเดิมสูง มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างจากนักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมปานกลาง และนักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะการนำตนเอง ด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ จำแนกตามผลการเรียนเดิม

ผลการเรียนเดิม		ผลการเรียนเดิมสูง (2.75 ขึ้นไป)	ผลการเรียนเดิม ปานกลาง (2.00 - 2.74)	ผลการเรียนเดิมต่ำ (ต่ำกว่า 1.99)
	$\bar{X}$	3.37	3.22	3.28
1. ผลการเรียนเดิมสูง (สูงกว่า 2.75)	3.37		*	
2. ผลการเรียนเดิม ปานกลาง (2.00 - 2.74)	3.22			
3. ผลการเรียนเดิมต่ำ (ต่ำกว่า 1.99)	3.28			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่านักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่มีผลการเรียนเดิมสูง มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ แตกต่างจากนักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตามแนวความคิดของ กลุกลีเอลมีโน (Guglielmino) รวม 8 ด้าน ได้แก่ การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง มีความรักที่จะเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มองอนาคตในแง่ดี และมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา จำแนกตามเพศ วิธีการเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา และผลการเรียนเดิม

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 544 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงดูของบิดา-มารดา รวม 4 แบบ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ตามแนวความคิดของ กลุกลีเอลมีโน รวม 8 ด้าน

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ต (Likert) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87 ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปจำนวน 544 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่มีความสมบูรณ์ถูกต้อง จำนวน 412 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.74

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิตปีการศึกษา 2541 โดยคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยรวมและเป็นรายด้าน 8 ด้าน
2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตามตัวแปร เพศ วิธีการเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา โดยการใช้การทดสอบค่าที สำหรับตัวแปร ผลการเรียนรู้เดิม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาค้นคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต พบว่านักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง มีความรักที่จะเรียน และมองอนาคตในแง่ดี ในระดับมาก ส่วนด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ ด้านมีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน ด้านมีความคิดสร้างสรรค์และด้านมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตามตัวแปร เพศ วิธีการเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา และผลการเรียนเดิม ผลการศึกษสรุปได้ ดังนี้

2.1 นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีคุณลักษณะด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ และด้านมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตามวิธีการเลี้ยงดู สรุปได้ดังนี้

2.2.1 นักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับมากมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยต่างกันมีคุณลักษณะด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน ด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ ด้านมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ด้านมีความรักที่จะเรียน ด้านมองอนาคตในแง่ดี และด้านมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2.2 นักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเผด็จการในระดับมาก มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเผด็จการในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเผด็จการต่างกันมีคุณลักษณะ ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน และด้านมีความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2.3 นักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ ความคุ้มครองมากเกินไปในระดับมาก มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ ความคุ้มครองมากในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ ความคุ้มครองมากเกินไปมีคุณลักษณะด้านมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านมองอนาคตในแง่ดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2.4 นักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในระดับมาก มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยต่างกันมีคุณลักษณะด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน ด้านมีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง ด้านมีทักษะที่

จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.3 นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่บิดา-มารดา มีระดับการศึกษาต่างกันมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวม และเป็นรายด้าน ทั้ง 8 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.4 นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่มีผลการเรียนเดิมต่างกัน มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะด้านเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน และด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากที่นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งอยู่ในระยะของการปรับตัวเกี่ยวกับวิธีการเรียนจากระดับชั้นมัธยมศึกษาสู่ระดับอุดมศึกษา จึงยังไม่สามารถปรับตนเองกับวิธีการเรียนในระดับอุดมศึกษาได้เหมาะสม โดยนักศึกษาส่วนมากมักจะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และขาดทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นทักษะการเรียนรู้ที่นักศึกษาต้องปฏิบัติ จนมีความเชื่อมั่น แต่ในขณะเดียวกันนักศึกษายังมีความมุ่งมั่นทางความคิดที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ สนใจในเนื้อหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้พบกับความสำเร็จในอนาคต จึงอาจทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน ด้านมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ด้านมีความรักที่จะเรียน และด้านมองอนาคตในแง่ดี ในระดับมาก เนื่องจากองค์ประกอบเหล่านี้เป็นลักษณะของแนวคิดและความตั้งใจในการที่จะให้นักศึกษากำหนดแนวทางให้กับตนเองหลังจากที่เข้าสู่การเรียนระดับอุดมศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นรินทร์ บุญชู

(2532 : 96 - 99) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง และได้ผลสรุปคล้ายกัน ส่วนในด้านเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียนและมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้พบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะช่วงอายุของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นระยะการเปลี่ยนแปลงในด้านพัฒนาการทางจิตวิทยา นักศึกษาเริ่มเปลี่ยนจากวัยรุ่นตอนปลายเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ จึงมีความเชื่อเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) ว่าเป็นวัยที่มีอิสระสามารถพึ่งตนเองได้ในการเรียนรู้ (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2536 : 45) ซึ่งต่างจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ต้องพึ่งครูผู้สอนในกระบวนการเรียนการสอนเป็นหลัก จึงอาจส่งผลให้นักศึกษามีคุณลักษณะการนำตนเองที่มีลักษณะเป็นความเชื่อเกี่ยวกับตนเองมีระดับคะแนนอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร กุลศิริสวัสดิ์ (2537 :92) ที่พบว่า นักศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเกษตรกรรม กลุ่มสถานศึกษาภาคกลาง และภาคตะวันออกมีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงใน 5 ด้าน คือ การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน มีความรักที่จะเรียน มองอนาคตในแง่ดี และด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ มีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงเช่นกัน

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สรุปได้ ดังนี้

2.1 นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงเป็นนักศึกษาใหม่ ซึ่งเพิ่งเริ่มเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ประกอบกับระยะเวลาที่เก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนแรก ซึ่งเป็นสถานศึกษาและบรรยากาศทางการเรียนใหม่ of นักศึกษาทุกคน การเริ่มต้นหรือเข้าสู่บรรยากาศใหม่มักเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาคาดหวัง วางแผน หาวิธีดำเนินการ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้สิ่งที่คาดหวังยังไม่ประสบกับปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในภาคเรียนต่อไป ซึ่งเป็นเครื่องบั่นทอนความมุ่งมั่น ความตั้งใจ รวมกับการหาวิธีการดำเนินการใหม่ ซึ่งเปลี่ยนไปจากเดิม ปัจจัยดังกล่าวจึงอาจเป็นสาเหตุให้คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีความแตกต่างกันในด้านความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็น

ผู้เรียนที่ดีได้และด้านมีความคิดสร้างสรรค์ โดยนักศึกษาชายมีคุณลักษณะด้านความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดี และด้านมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักศึกษาหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างในการเลี้ยงดูบุตรเพศชายและเพศหญิง และวัฒนธรรมของสังคมไทยมักจะเข้มงวดในการเลี้ยงดู อบรมบุตรสาวมากกว่าบุตรชาย อันเนื่องมาจากค่านิยมทางสังคมที่ว่าเพศหญิงเป็นเพศที่นุ่มนวล อ่อนโยน และได้รับการปลูกฝังให้มีความรับผิดชอบในเรื่องการบ้านการเรือน การอบรมสั่งสอนให้เชื่อฟังผู้ใหญ่ ไม่ขัดแย้งผู้ใหญ่ (พรพิมลเจียมนาครินทร์. 2539 : 93 - 95) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางตรงที่นักศึกษาได้รับ และในกรณีที่บิดา-มารดาปฏิเสธโดยใช้ปฏิกิริยาเพิกเฉยว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำอีก (งามตา วนิทานนท์. 2537: 137) ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ทางอ้อมว่าไม่ควรกระทำอีก ลักษณะดังกล่าวจึงอาจเป็นสาเหตุให้คุณลักษณะด้านความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ และด้านมีความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชายแตกต่างกับนักศึกษาหญิง

2.2 การศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ภาคปกติชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตามวิธีการเลี้ยงดู สรุปได้ดังนี้

2.2.1 นักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับมากกับนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับน้อย มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ ด้านมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ด้านมีความรักที่จะเรียน ด้านมองอนาคตในแง่ดี และด้านมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเป็นวิธีการเลี้ยงดูที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีอิสระทางความคิดรวมทั้งการดำเนินกิจกรรมตามความคิดของตนเองได้มากกว่าการเลี้ยงดูแบบกลุ่มที่เป็นประชาธิปไตยน้อย และการเลี้ยงดูแบบอื่น ๆ (จิตทิพย์ พวงทอง. 2540:20) ซึ่งอาจเป็นผลให้นักศึกษาได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับมากมีโอกาสพัฒนาคุณลักษณะในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้มากกว่า

2.2.2 นักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเผด็จการในระดับมากกับนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเผด็จการในระดับน้อยมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน และด้านมีความคิดสร้างสรรค์ มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเลี้ยงดูแบบเผด็จการในระดับมาก นักศึกษาจะต้องทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ผู้ปกครองกำหนดเป็นส่วนใหญ่ นักศึกษาจะไม่สามารถทำกิจกรรมตามที่ตนเองคิดและอยากจะทำ ถึงแม้ในบางครั้งอาจมีเหตุผลโต้แย้ง แต่ผู้ปกครองปฏิเสธหรือเพิกเฉยเป็นวิธีการปฏิเสธเหตุผลที่ยกมาอ้างโดยปริยาย จึงทำให้นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเผด็จการในระดับมากขาดโอกาสที่จะคิดและทำกิจกรรมตามที่ตนเองคิดไว้ เป็นเหตุให้เพิกเฉยต่อสภาพการเรียนรู้ ขาดความคิดสร้างสรรค์ที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง และรอปฏิบัติตามที่ผู้ปกครองกำหนด

2.2.3 นักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปในระดับมากกับนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปในระดับน้อย มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านมองอนาคตในแง่ดี มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมักจะเป็นผู้ชี้แนะและกำหนดแนวทางของกิจกรรม ถึงแม้ว่ามีใช้การบังคับออกคำสั่งเช่นเดียวกับการเลี้ยงดูแบบเผด็จการ แต่มักจะพูดจาโน้มน้าวหวานล้นเพื่อให้ นักศึกษาปฏิบัติตามที่ชี้แนะ จนนักศึกษาไม่สามารถคิดและทำกิจกรรมได้ตามที่ตั้งใจไว้ เป็นเหตุให้การมีความคิดสร้างสรรค์และการมองอนาคตในแง่ดีแตกต่างจากนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปในระดับน้อย

2.2.4 นักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในระดับมากกับนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในระดับน้อย มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน ด้านมีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง และด้านมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะเป็นไปในลักษณะที่ทำให้ผู้ปกครองและนักศึกษาขาดปฏิสัมพันธ์กันเท่าที่ควร นักศึกษามักจะรู้สึกหวาดหรือถูกทอดทิ้งให้ดูแลตนเองโดยลำพัง ขาดความอบอุ่น (ใจทิพย์ พวงทอง, 2540 : 24) ไม่ค่อยได้รับคำแนะนำและสนับสนุนในการตัดสินใจ ทำให้นักศึกษาในกลุ่มนี้มีอิสระที่จะเลือกกิจกรรมที่ทำให้ตนเองสนุก สบาย

ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ตรงข้ามกับกิจกรรมทางวิชาการ จึงพบว่านักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงแบบปล่อยปละละเลยในระดับมากเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน และมีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเองน้อยกว่า ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องทำให้การพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ และทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหาน้อย แตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในระดับน้อย

2.3 นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่บิดา-มารดา มีระดับการศึกษาต่างกันมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองทุกคนมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ จะพยายามทุกวิถีทางที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้บุตรทุกคน มีอนาคตที่ดีไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียนจะพยายามให้บุตรได้รับการศึกษาสูงสุดเพื่อให้บุตรมีอาชีพที่มั่นคง มีอนาคตและฐานะทางสังคมที่ดี ถึงแม้ว่าจะมีสถานภาพทางครอบครัวที่แตกต่างกัน ความตั้งใจและความคาดหวังดังกล่าวของบิดา-มารดาทุกคนมีลักษณะเหมือนกัน เมื่อทำการศึกษาแล้วจึงพบว่า ระดับการศึกษาของบิดา-มารดาที่ต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา

2.4 นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่มีผลการเรียนเดิมต่างกัน มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นนักศึกษาใหม่ มีความตั้งใจและความหวังที่จะเรียนรู้อย่างเต็มที่ โดยยังไม่มีสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ เป็นอุปสรรคบั่นทอนความตั้งใจและความคาดหวัง ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มี ผลการเรียนเดิมสูง ไม่มีความแตกต่างกับนักศึกษาที่มี ผลการเรียนเดิมปานกลาง และนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่มี ผลการเรียนเดิมสูง (สูงกว่า 2.75 ขึ้นไป) มีคุณลักษณะด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน และด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้สูงกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมปานกลาง (ระหว่าง 2.00 - 2.74) และนักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมต่ำ (ต่ำกว่า 2.00) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมสูงย่อมมีข้อมูล มีประสบการณ์และสามารถพัฒนาความคิดได้มากกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมปานกลาง และผลการเรียนเดิมต่ำ ทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจมากกว่า ประกอบกับบุคลิกและคุณลักษณะของนักศึกษาที่เรียนเก่งจะเห็นว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งท้าทายและเมื่อมีความรู้มาก

ขึ้นก็พบว่าตนเองยังไม่มีความรู้ในอีกหลายๆ เรื่อง จึงส่งผลให้นักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมสูงมีการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียนและมีความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้สูงกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมปานกลางและนักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมต่ำ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับปานกลาง ซึ่งนับว่าน้อยเกินไปสำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งสถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพให้แก่สังคม หากบัณฑิตไม่มีความสามารถและรอบรู้ในเนื้อหาวิชาการที่ทันสมัย ตามที่สังคมคาดหวัง นั้นหมายถึงสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นไม่สามารถดำเนินการตามภาระหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ สถาบันอุดมศึกษาจึงควรเร่งปรับปรุง ส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษาระดับอุดมศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับสูงและสูงที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 ซึ่งควรจะมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองน้อยกว่านักศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ตามลำดับ จากประเด็น ดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถาบันราชภัฏสวนดุสิตใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอน ดังนี้

1. ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน ผู้วิจัยขอเสนอให้สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จัดการเรียนการสอนโดยการมอบหมายงาน เพื่อให้นักศึกษาเข้าถึงแหล่งข้อมูลภายนอกสถาบันได้โดยตรง เช่น การเรียนในวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ นักศึกษาสามารถขอข้อมูลทางการเรียนได้โดยตรงจาก ศูนย์เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์แห่งชาติ หรือกระทรวง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งนับเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาของสถาบันฯ เปิดใจรับโอกาสที่จะเรียนมากขึ้นโดยไม่รู้ตัว

2. ด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ ผู้วิจัยขอเสนอให้สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จัดโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กับองค์กรภายนอกสถาบันที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้สภาพการปฏิบัติงานในสังคมที่เป็นจริง ซึ่งในทางกลับกันจะเป็นเครื่องชี้วัดว่านักศึกษามีความรู้ ความสามารถมากเพียงพอหรือน้อยเกินไปที่จะประกอบอาชีพใน

ชีวิตจริง การออกฝึกประสบการณ์จะเป็นการสร้างเชื่อมั่นทางวิชาการให้แก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี

3. ด้านมีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน ผู้วิจัยขอเสนอให้สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้อภิปรายนำเสนอความคิด โดยให้อาจารย์ผู้สอนกำหนดหัวข้อและมอบหมายงานและให้แนวทางการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาค้นหาวิธีการและดำเนินการเพื่อให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์โดยไม่ผูกขาดทางความคิด อันจะเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าทำมากขึ้น

4. ด้านมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ผู้วิจัยขอเสนอให้สถาบันราชภัฏสวนดุสิต หามาตรการในการจัดระบบบริการที่ชัดเจนเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการให้นักศึกษานำไปปฏิบัติ เช่น ระบบการลงทะเบียน การชำระเงิน การขอผ่อนผันต่างๆ การเข้าสอบ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะฝึกให้นักศึกษาเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีความตรงต่อเวลา และสามารถวางแผนการเรียนของตนเองได้อย่างเป็นระบบ ในส่วนของการเรียน อาจารย์ผู้สอนจะต้องเป็นแบบอย่างเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อแก่นักศึกษา เช่น การตรวจสอบการเข้าชั้นเรียน การนัดหมายและรับงานตามที่กำหนด เป็นต้น

5. ด้านมีความรักที่จะเรียน ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้เอื้อและสนับสนุนต่อการเรียน เพื่อให้เกิดบรรยากาศทางการเรียนที่ดี เช่น การจัดพื้นที่ของศูนย์วิทยบริการให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา จัดบริการเครื่องอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดบริการพื้นที่สำหรับนั่งทำงานและพักผ่อนให้เพียงพอและเหมาะสม

6. ด้านมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยขอเสนอให้สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ส่งเสริมกระบวนการคิด ด้วยกิจกรรมทางการเรียนด้านต่างๆ เช่น การจัดนิทรรศการวิชาการ หรือการจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมวิชาการ ส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม และกิจกรรมนันทนาการ เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เสนอความคิดและดำเนินการตามความคิด โดยมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษา ควบคุม ดูแล ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมาย เมื่อกระบวนการทางความคิดได้รับการตอบสนองจะเป็นแรงกระตุ้นให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น

7. ด้านมองอนาคตในแง่ดี ผู้วิจัยขอเสนอให้สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มอบหมายนโยบายแก่ผู้สอนที่จะต้องให้คำปรึกษา และแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับวิชาที่เรียนและการประยุกต์ความรู้เพื่อใช้ในอาชีพ โดยให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการที่เกี่ยวข้องด้วยตัวเอง ในขณะที่สถาบันฯ ควรส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศ การทำงานที่มีลักษณะที่เอื้อต่อกัน ลดความขัดแย้งในหน่วยงาน เพื่อให้การบริการในสถาบันเป็นบริการที่ประทับใจ ซึ่งจะเป็นต้นแบบที่ดีของสังคมต่อไป

8. ด้านมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา ผู้วิจัยขอเสนอให้สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จัดทำหลักสูตรรายวิชาที่เกิดจากความต้องการของสังคมอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น หลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ หลักสูตรทางภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน เกาหลี เป็นต้น หลักสูตรความรู้และวิทยาการทางอุตสาหกรรม เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่หลักสูตรกำหนดไว้ อันจะเป็นส่วนช่วยให้นักศึกษามีศักยภาพ มีความรู้ ความสามารถที่จะเข้าสู่ระบบงาน อีกแนวทางหนึ่งที่จะเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา ได้แก่การจัดให้มีรายวิชาการฝึกงานระหว่างการเรียน อันจะเป็นวิธีการประสานความรู้ทางวิชาการและความสามารถทางทักษะ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาชีพต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในชั้นปีเดียวกันของสถาบันราชภัฏอื่น ๆ รวมถึงสถาบันราชภัฏในส่วนภูมิภาค เพื่อตรวจสอบเปรียบเทียบว่าได้ผลการศึกษาเช่นเดียวกันหรือไม่ เพื่อจะเป็นข้อมูลในการศึกษาถึงแนวทาง และวิธีการที่จะนำไปสู่การดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยรวมต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- งามตา วณิชทานนท์. จิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอ็กเพรสมิเดีย, 2537.
- ใจทิพย์ พวงทอง. การศึกษาความสอดคล้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของบุตรวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. ถ่ายเอกสาร.
- ชิดชงค์ ส.นันทนาเนตร. เอกสารประกอบการสอนวิชาหลักการเรียนรู้และการสอนผู้ใหญ่. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2534. อัดสำเนา. แปลจาก How to be a Gifted Parent โดย : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2532.
- ณัฐฐารมณ จุฑาภัทร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนทร สุทองหล่อ เป็นผู้สัมภาษณ์, สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต 17 ธันวาคม 2541.
- นรินทร์ บุญชู. ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา นิธยาน. การปรับตัวและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรีนติ้งเฮาส์, 2530.
- ผดุง พรหมมูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนทร สุทองหล่อ เป็นผู้สัมภาษณ์, สำนักงานศูนย์การศึกษาทางไกล สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2541.
- ปราณี รามสูตร. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : รุ่งวัฒนา, 2528.
- พรพิมล เจียมนาครินทร์. พัฒนาการวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : คอมฟอร์ม จำกัด, 2539.
- พิทักษ์ อักษร. ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540. ถ่ายเอกสาร.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. การอุดมศึกษากับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ราชภัฏสวนดุสิต, สถาบัน. รายงานสรุปผลการรับนักศึกษาภาคปกติ กลุ่มรัตนโกสินทร์ ประจำปีการศึกษา 2541. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2541.
- รัตนา ประเสริฐสม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนทร สุทองหล่อ เป็นผู้สัมภาษณ์, สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. 2541.

- วราภรณ์ รักวิจัย. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ศศิธร กุลสิริสวัสดิ์. ระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.บ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2537. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาพัฒนาการ พฤติกรรมศาสตร์ตลอดช่วงชีวิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.
- สมคิด อิศระวัฒน์. "การเรียนรู้ด้วยตนเอง," วารสารการศึกษานอกระบบ. 4(11) : 73-79 ; พฤษภาคม - สิงหาคม, 2532.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. แบบเรียนด้วยตนเอง. สงขลา : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้, 2524.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. เชียงใหม่ : ลานนาการพิมพ์, 2526.
- ส่องหล้า เทพชาวันนะ. ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534. ถ่ายเอกสาร.
- สิริรัตน์ สัมพันธ์ยุทธ. ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2539. ถ่ายเอกสาร.
- สุวรรณ ยะกร. ความคิดเห็นของครูสอนสังคมและนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเองในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.
- Bejot, D.D. "The Degree of Self-Directed Learningness and the Choices of Learning Methods as Related to A Cooperative Extension Program," Dissertation Abstracts International. 42(6) : 2434-A ; December, 1981.
- Bouchard, Paul. Self-Directed Professionals and Autodidactic Choice : A Framework for Analysis. 1994. (ERIC CD-ROM. No. ED 377298).

- Brockett, R.G. and R. Hiemstra. Self-Direction in Adult Learning. New York : Chapman and Hall, 1991.
- Brookfield, S.D. Understanding and Facilitating Adult Learning. San Francisco : Jossey - Bass, 1986.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological testing. 3 rd ed. New York : Harper and Row, 1971.
- Ferguson, George A. Statistic Analysis in Psychology and Education. 5 th. Tokyo : Mc Graw - Hill, 1981.
- Flemming, Michael C. and Joseph, G Nellis. Principles of Applied statistics. London : Routledge, 1994.
- Grey, R.D. "A Study of the use of the Self-Directed Learning Readiness Scale as Related Organization Variables," Dissertation Abstracts International. 47 (4) : 1218 - A ; October, 1986.
- Griffin, Colin. Curriculum Theory in Adult Lifelong Education. London : Croom Helm, 1983.
- Guglielmino, L.M. Development of The Self-Directed Learning Readiness Scale. University of Georgia : Georgia Unpublish Ed.D. Dissertation, 1977.
- Keith, Percy and others. Self-Directed among Adult : Empirical Studies of Community Carers and Disabled Adults. Lancaster : Lancaster University, 1995. (ERIC CD-ROM. No. ED382826).
- Knowles, M.S. Self-Directed Learning : A Guide for Learner and teacher. New York : Association Press, 1975.
- Krejcie, Robert V. and Darye W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal Education and Psychology Measurement. 30 : 607-610 ; 1970.
- Mezirow, Jack. "A Critical Theory of Adult Learning and Education," Adult Education Quarterly. 32 : 3 - 24 ; Fall, 1981.

- Mourad, Sarah Ahmed. "Relationship of Grade Level Sex and Creativity to Readiness for Self-directed Learning Among Intellectually Gifted Student," Dissertation Abstracts International. 40(12) : 2002 - A ; October, 1978.
- Nichols, Mark. "Community Resources of school" in the Encyclopida of Education, 1971.
- Reynolds, M.M. "The Self-Directedness and Motivational Orientation of Adult Part - time Student at a Community College," Dissertation Abstracts International. 46 (3) : 357-A ; June, 1986.
- Skager, R. Lifelong Education and Evaluation Practice. Hamburg : Pergamon Press and the UNESCO Institution for Education, 1978.
- Straka, Gerald A. "Problems of measuring self-directed. Learning Readiness," Paper Presented at Asian-Pacific Semenar korean association of adult Education convention. 20 th, July 6-8 1995 (Eric CD-ROM No ED 392916).
- Tough, Allen. The Adult's learning Project. Toronto : The Ontario Institute for Studies in Education, 1979.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือแนะนำ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน

ข้าพเจ้านายสุนทร สุทองหล่อ ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และกำลังศึกษาวิจัย เรื่อง “คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต” ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้สูงขึ้น

ในการนี้จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความคิดเห็นของท่านด้วยความจริงใจ คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ และจะไม่กระทบกระเทือนต่อผู้ใดทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุนทร สุทองหล่อ)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

คำอธิบายและวิธีตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตวิทยาลัย ตามแนวคิดของ กลุกลีเอลมีโน (Guglielmino) รวม 8 ด้าน ข้อมูลความคิดเห็นของท่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้า และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อนโยบายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน ดังนั้นจึงขอให้ท่านได้กรุณาให้ข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงและโปรดตอบทุกข้อ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเลี้ยงดูของบิดามารดาและผู้เลี้ยงดูที่มีต่อตัวผู้ตอบ โดยแบ่งลักษณะการเลี้ยงดูเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การเลี้ยงดูแบบเผด็จการ การเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป และการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รวม 8 ด้าน ได้แก่ การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง มีความรักที่จะเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มองอนาคตในแง่ดี และมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา

ขอขอบคุณที่ท่านได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () หน้าข้อความที่เป็นสถานภาพของท่าน

1. เพศ

1.1 () ชาย

1.2 () หญิง

2. ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา หรือผู้เลี้ยงดู (ที่ใกล้ชิดผู้ตอบมากที่สุดเพียงท่านเดียว)

2.1 () สูงกว่าปริญญาตรี

2.2 () ปริญญาตรี

2.3 () ต่ำกว่าปริญญาตรี

3. ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.1 () ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมสูงกว่า 2.75

3.2 () ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00 - 2.74

3.3 () ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสม 1.99 ลงมา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเลี้ยงดูของบิดามารดาและผู้เลี้ยงดูที่มีต่อนักศึกษา
 คำชี้แจง ในการตอบให้พิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด
 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงนั้น

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็น ความจริง มากที่สุด	เป็น ความจริง มาก	เป็น ความจริง ในระดับ ปานกลาง	เป็น ความจริง น้อย	เป็น ความจริง น้อยที่สุด
1. พ่อแม่มักจะไม่ให้ข้าพเจ้าไปไหนตามลำพัง.....					
2. ไม่ว่าข้าพเจ้าจะทำอะไรพ่อแม่จะคอยให้ความช่วยเหลือเสมอ.....					
3. แม้ข้าพเจ้าจะทำงานสำเร็จข้าพเจ้าก็ไม่เคยได้รับคำชมเชยจากพ่อแม่.....					
4. พ่อแม่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าทำสิ่งต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าพอใจ เช่น เล่นกับเพื่อน คุยโทรศัพท์กับเพื่อน.....					
5. ข้าพเจ้าต้องเลือกเรียนวิชาหรืออาชีพที่พ่อแม่เลือกให้.....					
6. ข้าพเจ้ารู้สึกที่พ่อแม่เอาใจใส่และห่วงใยจนเกินไป.....					
7. พ่อแม่รับฟังคำทักท้วงของข้าพเจ้า ถ้าข้าพเจ้าคิดว่าไม่ได้รับความยุติธรรมในเรื่องต่าง ๆ					
8. ถ้าข้าพเจ้าทำผิดแล้วชี้แจงอย่างมีเหตุผล พ่อแม่จะไม่ลงโทษ.....					
9. พ่อแม่ไม่รู้ถึงความรู้สึกและความต้องการของข้าพเจ้า.....					

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็น ความจริง มากที่สุด	เป็น ความจริง มาก	เป็น ความจริง ในระดับ ปานกลาง	เป็น ความจริง น้อย	เป็น ความจริง น้อยที่สุด
10. พ่อแม่ไม่เห็นด้วยกับการคิด และการตัดสินใจของข้าพเจ้า.....					
11. พ่อแม่ไม่ยอมให้ข้าพเจ้าช่วยเหลือ งานบ้าน.....					
12. พ่อแม่มักไม่สนใจตอบคำถามที่ ข้าพเจ้าถาม.....					
13. เมื่อพ่อแม่ต้องการให้ข้าพเจ้า กระทำการใด ข้าพเจ้าต้องปฏิบัติ โดยไม่มีข้อโต้แย้งใด					
14. สิ่งที่พ่อแม่จัดหาให้มักไม่ตรง กับความต้องการของข้าพเจ้า.....					
15. พ่อแม่จะให้ข้าพเจ้าคบแต่เพื่อน ที่ท่านชอบและเห็นว่าดี.....					
16. เวลาข้าพเจ้าจะไปไหนพ่อแม่ จะไปด้วยหรือให้คนไปเป็นเพื่อน..					
17. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าได้รับสิ่งต่าง ๆ น้อยกว่าพี่น้องหรือคนอื่น ๆ					
18. พ่อแม่ไม่ยอมให้ข้าพเจ้าแสดง ความโกรธเมื่อพ่อแม่ว่ากล่าวหรือ ลงโทษ.....					

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็น ความจริง มากที่สุด	เป็น ความจริง มาก	เป็น ความจริง ในระดับ ปานกลาง	เป็น ความจริง น้อย	เป็น ความจริง น้อยที่สุด
19. เมื่อข้าพเจ้าทำความผิด ก่อน ลงโทษพ่อแม่จะซักถามสาเหตุ พร้อมบอกเหตุผลในการลงโทษ ให้ทราบ.....					
20. พ่อแม่คอยจับผิดเสมอไม่ว่า ข้าพเจ้าจะทำอะไร.....					
21. เมื่อข้าพเจ้ากลับบ้านช้ากว่าปกติ พ่อแม่จะรอคอยด้วยความ กระวนกระวายใจ.....					
22. การเลี้ยงดูของพ่อแม่ทำให้ ข้าพเจ้าเป็นอิสระที่จะทำหรือคิด ในเรื่องต่าง ๆ					
23. ไม่ว่าข้าพเจ้าต้องการสิ่งใด ต้องจัดหาด้วยตนเองโดยไม่ได้รับความ สนใจจากพ่อแม่.....					
24. เมื่อข้าพเจ้ามีเรื่องทะเลาะวิวาท กับพี่น้องหรือคนอื่น ๆ พ่อแม่จะ รับฟังเหตุผลและพิจารณาอย่าง ยุติธรรม.....					

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็น ความจริง มากที่สุด	เป็น ความจริง มาก	เป็น ความจริง ในระดับ ปานกลาง	เป็น ความจริง น้อย	เป็น ความจริง น้อยที่สุด
25. ข้าพเจ้าจะทำอะไรต้องอยู่ใน สายตาของพ่อแม่ตลอดเวลา.....					
26. ข้าพเจ้าจะกลับบ้านเวลาใดพ่อแม่ ไม่เคยซักถามเหตุผล.....					
27. พ่อแม่แสดงให้เห็นว่าท่าน ชื่นชมเมื่อข้าพเจ้ามีผลการเรียน ดีขึ้น.....					
28. พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาพูดคุยกับ ข้าพเจ้า.....					
29. พ่อแม่จะตำหนิถ้าข้าพเจ้าได้แย่ง แสดงเหตุผล.....					

ตอนที่ 3 แบบทดสอบความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็น ความจริง มากที่สุด	เป็น ความจริง มาก	เป็น ความจริง ในระดับ ปานกลาง	เป็น ความจริง น้อย	เป็น ความจริง น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าเป็นคนที่ใส่ใจหาความรู้ ตลอดเวลา.....					
2. ข้าพเจ้าบอกตัวเองได้ว่าต้องการเรียน อะไร.....					
3. ถ้าพบสิ่งใหม่ที่ไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจะ ให้ความสนใจกับสิ่งนั้น.....					
4. ถ้าข้าพเจ้าสนใจอะไร จะต้องหาทาง เรียนรู้ในสิ่งนั้นให้ได้					
5. ข้าพเจ้าชอบที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่เสมอ.....					
6. ข้าพเจ้าต้องใช้เวลาใคร่ครวญก่อน ตัดสินใจลงมือเรียนสิ่งใหม่ ๆ					
7. เวลาเรียนในชั้นเรียน ข้าพเจ้า ต้องการให้ผู้สอนบอกให้ชัดเจนใน ทุกขั้นตอนว่าจะต้องทำอะไรบ้าง.....					
8. ข้าพเจ้าระลึกเสมอว่าเราเป็นใคร มาจากไหน และกำลังทำอะไร สิ่งนี้มีผลต่อความสำคัญในการ ศึกษาของข้าพเจ้า.....					

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็น ความจริง มากที่สุด	เป็น ความจริง มาก	เป็น ความจริง ในระดับ ปานกลาง	เป็น ความจริง น้อย	เป็น ความจริง น้อยที่สุด
9. เมื่อทำงานตามล้าพัง ข้าพเจ้าจะ ทำได้ไม่ดึ้นก.....					
10. ถ้าหากต้องการข้อมูลบางอย่างที่ ยังไม่มีข้าพเจ้าทราบดีว่าจะไปหา ได้จากแหล่งไหน.....					
11. ข้าพเจ้าสามารถเรียนด้วยตนเอง ได้ดีเมื่อเทียบกับคนทั่วไป.....					
12. ข้าพเจ้ามีความคิดดี แต่ไม่ สามารถทำให้เป็นจริงได้.....					
13. เวลาเรียนในชั้น ข้าพเจ้ามี ส่วนร่วมในการตัดสินใจว่า ข้าพเจ้าจะเรียนอะไรและเรียน อย่างไร.....					
14. การเรียนเรื่องยากไม่เป็นปัญหา ถ้าหากว่าเรื่องนั้นน่าสนใจ สำหรับข้าพเจ้า.....					
15. ข้าพเจ้าคิดเสมอว่า ในการเรียน ไม่มีใครมารบกวนขัดขวางได้ นอกจากตัวเราเอง.....					

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็น ความจริง มากที่สุด	เป็น ความจริง มาก	เป็น ความจริง ในระดับ ปานกลาง	เป็น ความจริง น้อย	เป็น ความจริง น้อยที่สุด
16. ในการเรียน ข้าพเจ้าสามารถ ประเมินด้วยตนเองได้ว่า ได้ผลดี หรือไม่.....					
17. ข้าพเจ้าอยากให้มีเวลาในแต่ ละวันมากขึ้น เพราะมีสิ่งที่จะต้อง เรียนรู้อีกมากมาย.....					
18. ถ้าหากตัดสินใจจะเรียนอะไร ข้าพเจ้าเชื่อว่าต้องหาเวลาเรียนได้ แม้ภารกิจจะมากเพียงใดก็ตาม.....					
19. ข้าพเจ้าอ่านหนังสือแล้วไม่ค่อย เข้าใจ.....					
20. ถ้าข้าพเจ้าไม่เรียน ก็ไม่ถือว่าเป็น ความผิด.....					
21. ข้าพเจ้าสามารถวินิจฉัยด้วย ตัวเองได้ว่าต้องการเรียนรู้ เพิ่มเติมหรือไม่.....					
22. ขอให้ข้าพเจ้าสอบได้คะแนนสูง ก็พอใจแล้ว ถึงแม้จะไม่มีความรู้ ในเรื่องที่เรียนก็ตาม.....					

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็น ความจริง มากที่สุด	เป็น ความจริง มาก	เป็น ความจริง ในระดับ ปานกลาง	เป็น ความจริง น้อย	เป็น ความจริง น้อยที่สุด
23. ข้าพเจ้าเห็นว่าห้องสมุดเป็น สถานที่น่าเบื่อหน่าย.....					
24. ข้าพเจ้าชื่นชอบบุคคลที่ "ไม่รู้ ไฝ่เรียน" อยู่เสมอ.....					
25. ข้าพเจ้าเห็นว่า เราสามารถเรียนรู้ สิ่งใหม่ได้หลายวิธี.....					
26. ข้าพเจ้าพยายามนำสิ่งที่เรียน ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง.....					
27. ข้าพเจ้าสามารถเรียนด้วยตนเอง ได้แทบทุกเรื่องที่ข้าพเจ้าต้องการ จะรู้.....					
28. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกในการค้นหา คำตอบ สำหรับข้อคำถามที่ ข้าพเจ้าสนใจ.....					
29. ข้าพเจ้าไม่ชอบตอบคำถามที่ไม่มี คำตอบใดคำตอบหนึ่ง เป็น คำตอบที่ถูกต้อง.....					
30. ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นที่ จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ					

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็น ความจริง มากที่สุด	เป็น ความจริง มาก	เป็น ความจริง ในระดับ ปานกลาง	เป็น ความจริง น้อย	เป็น ความจริง น้อยที่สุด
31. ข้าพเจ้าจะดีใจมาก เมื่อได้เรียนรู้ สิ่งใดสิ่งหนึ่งตามที่คาดหวังไว้.....					
32. ข้าพเจ้าให้ความสนใจกับการ เรียนน้อย เมื่อเทียบกับคนอื่น ๆ					
33. ข้าพเจ้าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับทักษะ พื้นฐานของการเรียน (เช่น การฟัง การอ่าน การเขียน การจำ เป็นต้น).....					
34. ข้าพเจ้าชอบทดลองสิ่งใหม่ ๆ แม้ไม่แน่ใจว่าผลจะออกมาเป็น อย่างไร.....					
35. ข้าพเจ้าไม่ชอบเมื่อมีผู้รู้มาชี้แนะ ข้อผิดพลาดในสิ่งที่ข้าพเจ้ากำลัง ทำอยู่.....					
36. ข้าพเจ้าสามารถค้นคว้าวิธี ในการเรียนรู้ใหม่ได้.....					
37. ข้าพเจ้าชอบคิดเกี่ยวกับอนาคต ข้างหน้า					

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็น ความจริง มากที่สุด	เป็น ความจริง มาก	เป็น ความจริง ในระดับ ปานกลาง	เป็น ความจริง น้อย	เป็น ความจริง น้อยที่สุด
38. ข้าพเจ้ามีความพยายามสูงในการ คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ					
39. ข้าพเจ้าเห็นว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ ทำลายมากกว่าที่จะเห็นว่าเป็น "สัญญาณ" ให้หยุดทำ.....					
40. ข้าพเจ้าสามารถบังคับตนเองให้ กระทำในสิ่งที่ไม่อยากทำได้.....					
41. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกในการคิดค้น แก้ปัญหา.....					
42. ข้าพเจ้ามักเป็นผู้นำกลุ่มในการ เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ					
43. ข้าพเจ้าพอใจในการได้แย่ง เกี่ยวกับการเรียน.....					
44. ข้าพเจ้าไม่ชอบการเรียนที่ ทำลายความสามารถ.....					
45. ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นที่จะ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ					

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็น ความจริง มากที่สุด	เป็น ความจริง มาก	เป็น ความจริง ในระดับ ปานกลาง	เป็น ความจริง น้อย	เป็น ความจริง น้อยที่สุด
46. ข้าพเจ้าเห็นว่า ยิ่งเรียนมาก ก็จะมี พบสิ่งที่น่าสนใจมาก.....					
47. ข้าพเจ้าเห็นว่าการเรียนรู้เป็นเรื่อง สนุก.....					
48. ข้าพเจ้าเชื่อว่าการใช้วิธีเดิมที่ เคยได้ผลมาแล้ว จะดีกว่าการใช้ วิธีใหม่					
49. ข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้ให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นไป.....					
50. ข้าพเจ้าเชื่อว่าการเรียนไม่มี ใครช่วยเราได้ดีกว่าตัวเราเอง.....					
51. ข้าพเจ้าเชื่อว่าการเรียนรู้วิธีเรียน เป็นสิ่งสำคัญ.....					
52. ข้าพเจ้าเชื่อว่า ไม่มีใครแก่เกินไป ที่จะเรียน.....					
53. การเรียนตลอดเวลา เป็นสิ่งที่ น่าเบื่อหน่าย.....					
54. การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต.....					
55. ในแต่ละปีมีสิ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ ด้วยตนเองหลายเรื่อง.....					

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็น ความจริง มากที่สุด	เป็น ความจริง มาก	เป็น ความจริง ในระดับ ปานกลาง	เป็น ความจริง น้อย	เป็น ความจริง น้อยที่สุด
56. การเรียนรู้ไม่ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในตัวข้าพเจ้า.....					
57. ข้าพเจ้าสามารถเรียนได้ดีด้วยตนเอง.....					
58. ข้าพเจ้าเชื่อว่า “ผู้เรียน” คือ “ผู้นำ”					
59. ข้าพเจ้ามักลืมบทเรียน และงานที่อาจารย์สั่งเสมอ.....					
60. ข้าพเจ้าไม่ชอบทำอะไรใด โดยการใช้วิธีการที่เคยทำมาแล้ว.....					
61. ข้าพเจ้ามักให้เพื่อนในชั้นเรียนช่วยอธิบายอีกครั้งหลังจากที่อาจารย์ได้อธิบายแล้ว.....					
62. การปฏิบัติตามวิธีการที่ผู้อื่นได้ปฏิบัติมาแล้ว เป็นวิธีการที่ได้ผลมากที่สุด.....					
63. ข้าพเจ้ามักจดบันทึกเนื้อหาตามที่อาจารย์สอนไม่ทัน.....					

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็น ความจริง มากที่สุด	เป็น ความจริง มาก	เป็น ความจริง ในระดับ ปานกลาง	เป็น ความจริง น้อย	เป็น ความจริง น้อยที่สุด
64. การคิดหาวิธีในการเรียนและการ แก้ปัญหาของข้าพเจ้ามักไม่ เหมือนคนอื่น.....					
65. ข้าพเจ้าสามารถแก้ปัญหาในเรื่อง การเรียนได้ด้วยตัวเอง.....					

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ชื่อ ผศ.ดร.วรรณวิภา จัตุชัย
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักวิจัย
สังกัด สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
2. ชื่อ รศ.ดร.ประพนธ์ เจียรกุล
ตำแหน่ง รองประธานสาขาศึกษาศาสตร์
สังกัด มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. ชื่อ รศ.ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำแผนกวิชาการอุดมศึกษา
สังกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ชื่อ รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
สังกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ชื่อ ดร.มนัส บุญประกอบ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
สังกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ง

ผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ประเสริฐสม ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการ
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สัมภาษณ์ วันที่ 17 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2541
2. ดร.ผดุง พรมมูล ผู้อำนวยการสำนักงานกลางศูนย์การศึกษานอกสถาบัน
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สัมภาษณ์ วันที่ 17 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2541
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐารมณีย์ จุฑาภัทร รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สัมภาษณ์ วันที่ 19 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2541

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายสุนทร สุธองหล่อ
วัน เดือน ปีเกิด	17 พฤษภาคม 2498
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 7 -
สถานที่ทำงาน	โปรแกรมวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันราชภัฏสวนดุสิต เลขที่ 295 ถนนราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
ประวัติการศึกษา	2520 ระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ วิทยาลัยครูพระนคร 2541 ระดับปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

บทคัดย่อ

นาง

สุนทร สุธองหล่อ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตามแนวคิดของ กุลกลีเอลมีโน (Guglimino) รวม 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน ด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ ด้านมีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน ด้านมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ด้านมีความรักที่จะเรียน ด้านมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านมองอนาคตในแง่ดี และด้านมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา จำแนกตามตัวแปร เพศ วิธีการเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา และผลการเรียนเดิม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 412 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 94 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน ด้านมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ด้านมีความรักที่จะเรียน และด้านมองอนาคตในแง่ดี นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง

2. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ และด้านมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แตกต่างกันตามวิธีการเลี้ยงดู ดังนี้

3.1 นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับมากกับนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับน้อย มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้าน พบว่า ด้านเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน ด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ ด้านมีความ
รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ด้านมีความรักที่จะเรียน ด้านมองอนาคตในแง่ดี และด้าน
มีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

3.2 นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดู
แบบเผด็จการในระดับมากกับนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเผด็จการในระดับน้อย มี
คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่าด้านเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน และด้านมีความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดู
แบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปในระดับมาก กับนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความ
คุ้มครองมากเกินไปในระดับน้อย มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่
แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมีความคิดสร้างสรรค์และด้านมองอนาคต
ในแง่ดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้รับการเลี้ยงดู
แบบปล่อยปละละเลยในระดับมาก กับนักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยใน
ระดับน้อย มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านพบว่า ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน ด้านมีความรับผิดชอบในการเรียนของ
ตนเอง และด้านมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่บิดา-มารดา มีระดับการ
ศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. นักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่มีผลการเรียนเดิมต่างกัน
มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมสูง มีคุณลักษณะด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียนและ
ด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ สูงกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมปานกลาง และ
นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

SELF - DIRECTED LEARNING CHARACTERISTICS OF STUDENTS
AT RATJABHAT INSTITUTE SUAN DUSIT

AN ABSTRACT
BY
SUNTHORN SUTONGLAW

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University
May 1999

The purposes of this research were to study self - directed learning characteristics of students at Rajabhat Institute Suan Dusit in overall and each of eight areas referenced to Guglielmino's Self - Directed Learning Readiness Scale ; openness to learning opportunities, self concept as an effective learner, initiative and independence in learning, informed acceptance of responsibility for one's own learning, love of learning, creativity, positive orientation of the future, and ability to use basic study skills and problem - solving skills; and to compare overall area and each of eight areas of self - directed learning characteristics among students with different gender, rearing method, parent educational level, and former academic achievement. The sample of the study consisted of 412 first - year bachelor degree students at Rajabhat Institute Suan Dusit who were enrolled in the second semester of the academic year 1998. The research instrument used for collecting data was a five - rating scale questionnaire with 94 items. Arithmetic mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance and Scheffe's method were utilized for data analysis.

The results of the study revealed that:

1. Self - directed learning characteristics of first - year students at Rajabhat Institute Suan Dusit in overall area and each of eight areas were at the moderate level. When examining each area, it was found that self - directed learning in openness to learning opportunities, informed acceptance of responsibility for one's own learning, love of learning, and positive orientation of the future were at the high level while the other four areas were at the moderate level.
2. There was no significant difference in overall and each of eight areas of self - directed learning characteristics between male and female students. When examining each area, the result showed that self concept as an effective learner and creativity between male and female students were statistically significant difference at .05 level.

3. Self - directed learning characteristics among students with different rearing method were as follows:

3.1 Self - directed learning characteristics in overall area between students who were brought up with democratic style at the high level were statistically significant higher than those who were brought up with democratic style at the low level. when examining each area, openness to learning opportunities, self concept as an effective learner, informed acceptance of responsibility for one's own learning, love of learning, positive orientation of the future, and ability to use basic study skills and problem solving skills among students with different level of rearing method in democratic style were statistically significant difference at .05 level.

3.2 There was no significant difference in self - directed learning characteristics in overall area between students who were brought up in authoritarian environment at the high level and those who were brought up in authoritarian environment at the low level. when examining each area, openness to learning opportunities, and creativity among students with different level of rearing method in authoritarian environment were statistically significant difference at .05 level.

3.3 There was no significant difference in self - directed learning characteristics in overall area between students who were brought up with over protective style at the high level and those who were brought up with over protective style at the low level. when examining each area, creativity and positive orientation of the future among students with different level of rearing method in over protective style were statistically significant difference at .05 level.

3.4 There was no significant difference in self - directed learning characteristics in overall area between students who were brought up with no supervision style at the high level and those who were brought up with no supervision style at the low level. when examining each area, openness to learning opportunities,

informed acceptance of responsibility for one's own learning, and ability to use basic study skills and problem - solving skills among students with different level of rearing method in no supervision style were statistically significant difference at .05 level.

4. There was no significant different in the overall area and each of eight areas of self - directed learning characteristics when comparing students with different parent educational level.

5. There was no significant different in the overall area of self - directed characteristics among students with different former academic achievement. When examining each area, self - directed learning characteristics in openness to learning opportunities, self concept as an effective learner of students with high former academic achievement were statistically significant higher than those of students with low former academic achievement at the .05 level.